

312159

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ మే నెల 7-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర షైత్రమాస బహుళ త్రయోదశి

సంచిక ౩౦.
No 30

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపుష్పోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. నగ్గునత్తగించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, ఫ్రేంకోట్ట, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను
మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి పొందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి
యితర రకములను నుట్టరు.

130

కాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము

అన్ని ప్రాంతములందు గల మాప్రాత, శాశ్వత కాయదారులు పలుమారు కోరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా
జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్లు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ఖాన్యములు, కెమికల్స్, కెండి, బంగారు,
హానైరి, రంగులు, పెయింట్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఘాన్ని సామాన్యము మొదలగు మొత్తములను విజన్వీ
గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినవ్యక్తులే నియమింపబడి
యున్నారు.

ఇతరులతోపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పద్ధతిపైన వా రిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయింతుము.

నేస్టి అగ్నిపుల్లలు, గంధకము అన్ని రకములది, లేబిల్లు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా
చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గవ్యస్థానమునకు చేరుటకై ఆర్డరులు మిక్కిలి శీఘ్రముగా చేరునట్లు పంపబడును.
నేస్టి అగ్నిపుల్లలు మీకు దగ్గర నుండు రైలుస్టేషనుకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడును. లేబిల్లను మా కిచ్చిన ఇతర
లేబిల్లులకు సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును. లెంటిలిసము: సావక్ తెలిఫోను నెం 22496.

phone 23496.
gram: Shrayak.

LALLUBHAI JECHAND SHAH

Wholesale Matches Merchant,

Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

WANTED.

Candidates for Wireless Telegraph and Sta-
tion Masters's Courses. Railway Fare PAID.
Boarding arrangements. Apply for Prospectus
and Application Form enclosing stamp As. 2.
ROYAL WIRELESS-TELEGRAPH COLLEGE,
Clock Tower, DELHI.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ 1-0-0. వైప్రప్రతిశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు
ముకాలను తెలుపవలెను సర్వకార్యములయందును జయము
పొందుటకు "జయనీకరణి" తాయతు 1 కి రూ 2-0-0 వి. పి.
ఖర్చును. 0-4-0. 102

వి. కె. శరగోపాచార్యులు. తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదముగు కిమందులను

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

స్టాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. కెడ్డదయిన
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారించ గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టాక్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ మే నెల 7-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
పసుపు తెనాలిది ,, ప 42 కలది రు	18 0 0	18 8 0
గెల్లారిది ,, డిబ్బో	18 8 0	19 0 0
ధిల్లి ,, డిబ్బో	15 8 0	16 0 0
రాగులు త. 184 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు ,,	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	13 0 0	17 0 0
కందులు ,, డిబ్బో	13 8 0	18 0 0
కందులు ,, డిబ్బో	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిబ్బో	17 8 0	18 0 0
ఉలులు ,, ర 195	9	10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	130 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	1 0 0	19 0 0
వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 104 మిషకొనూనె 98		
అనుదము బా 1-కి	98 0 0	102 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	90 0 0	92 0 0
కురపపసుపు ,,	55 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి	91 0 0	94 0 0
చనియాలు ,, బా 1-కి	49 0 0	56 0 0
గుంటూరుపాయకట్ట: నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40 50		
దెల్లము బా 1-కి	రు 28 3 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	26 1 0	26 6 0
చింతపండు బా 1-కి	35 0 0	50 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	32 0 0	34 0 0
చుదరం ,,	27 0 0	34 0 0
రవుండు ,,	33 0 0	34 0 0

6. నూలు

సెం 20 బెన్ని సింహంయాలె	రు 7 15 0	
సెం 6 ,, కటారి	5 0 0	
సెం 24 ,, లాకి	5 10 0	
సెం 40 బామిగు 10 పా	11 4 0	
సెం 44 సాండా	5 18 0	
సెం 40 రాణి	10 10 6	
సెం 4 బెన్ని మసీదు	4 12 3	

7. లోహములు

చెండి 100 తులం 1-కి	రు 60 0 0	రు 62 5 0
బంగారుతులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
పవరమ 1-కి	18 8 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	275 0 0	280 0 0
రాగి బా 1-కి	320 0 0	330 0 0

8. రంగులు

ఆతి పేలు సిట్టరులాండు అలిజరయిక్ సింహంమార్కు		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0	
,, నీలిరంగు 1 రతి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 8 9	
,, 1 అందరు	1 8 0	
పంటిలు పాటుకాల్ బోలెట్ అవగా (టర్ని-రెడ్డు)	1 1 0	
కాంగో 2 కి	1 1 0	
నడక 4 కి	1 2 0	

శ్రీమహాత్ముని స్వాగతశ్రము

ఆదిమాంధ్రులు: గుడివాడ

అశోక త్రిపుర స్రీమహాత్ముని సామ్రాజ్య ప్రజామహాసభ, మహాత్మా! గ్రేటివ్ హ్యాయను నమః. యోగిని సంపన్నులకిందలు తాము యచ్చటికి విచ్చేసివున్నాము. మా ఆదిమాంధ్రులు మొదలు నవ్వుబాతులను, మా అభ్యుదయ సాధన కృషిపై స్థానిక ప్రయత్నమును, తమ యోగ్యతలను ధన్యతగాంచెను. అప్పుడు తమకు వివరింపబడిన మా సంఘప్రజాభివృద్ధి తమకు స్వాగతమును గివించిన, ఆ మహాత్మునియొక్క ప్రేరణను పట్టి సాధనమునకు వచ్చాము. మిమ్ములను విడిగింపక రెండు ముక్కలతో పనిచేయమ.

మీ శ్రమలకు తోడిబెట్టుకొని మొదలెట్టెదము, మా దగ్గరి దుర్గతిగా నే యున్నది. పై జాతులను అస్పృశ్యత పాపము వీడివెళ్ళును. ప్రతిదేశమునా మోక్షమార్గము, తెలుపునట్లు మొదలున కృషిచేయుటకు, అవియిప్పియే సాంఘిక ఆర్థిక చర్యలను నడిపి యోగ్యతగాని విధమువేరునట్టి దుర్గతిని నడచుట మే మెరుగము. అక్కరలేనవి వల్లస, స్వయంసాహాయ్యము, స్వయంసాధనములను మారు దగ్గరివాసులకు బోధింతుము. కాని ఒకపూటయైన పాట్లకింద కూడు ఎరుగనట్టి మా బంటినిండా బట్టలేనట్టియా, కడు ప్రాయశ్చితం చేసి నడక జీవితగా గడిగినట్టియా, మా దౌర్భాగ్య జాతికి అట్టి స్వాతంత్ర్య సుఖములు ఎట్లు సాధ్యమగును? ఇతరులను యెట్లున్నవి జాతీయ జాతీయలను తమ యజమానలైన యెందరు అస్పృశ్యతాపాపమోచనము తమ స్వనియమ వనైనను ఎ తమకు సాధింపగలిగితో తాము తెలిసికొనియుండిరా? ఎక్కటికైనను అయ్యదిసాధ్యముకాదినో దేశస్వాతంత్ర్యమునకు అకాశపక్షముగా గాకముందుకా? మేడలపక్కను నగము యెగిరిపోయిన పూరిడినెలను జీవనప్రస్థానాధార ముకనుకన, అగమిలం మరెయ్యకవంకన, ఇంకొకవైపు పాపసాన్నముతో దుండగుదుండ ఆ ప్రక్కనే గంటలోనికి ఉన్నత: లయలమాడుటయు, నిట్టి విపరీతపరిస్థితులు సాంఘిక, నైతిక, ఆర్థికధర్మములుగా నరిగిపోయెదరు ఈ కలికామన కేగండికా నీమొలకను, అస్పృశ్యతను, చెమటోర్చి పాట్లనాకి కొనువారికిని స్వామెక్కడో తమబోటిమహాత్ములు మునుపటి దీక్షల స్వతంత్రసాధనకు కృతార్థముగా తదేగిస్తో నడుము కట్టకపోవుట కొంత మాదౌర్భాగ్యమని తరికిపెందుము. మా దగ్గరితావుటక అంత ముఖ్యముగా అస్పృశ్యతాపాపమోచన యొక్క పర్యవసాధనము మహాత్మునియొక్క పరమ, పరమ విశ్రాంతివల్ల సాధ్యమగునట్లు అక్షరసరియగాక యోగ్య శ్రమచేత్వేన సహాయరాధింతుము.

తోడిమానవులతో చేరదుమందినీళ్లు తోడుకొంటున్నగాని చేవునకు తోడిచేయుతో మొక్కుటపగాని నోయకొనని మా దౌర్భాగ్యమును మనకా సద్గతి! ఓ తరమేత్వరా, నీక్షణము, సామ్రాజ్య ప్రజామహాసభ.

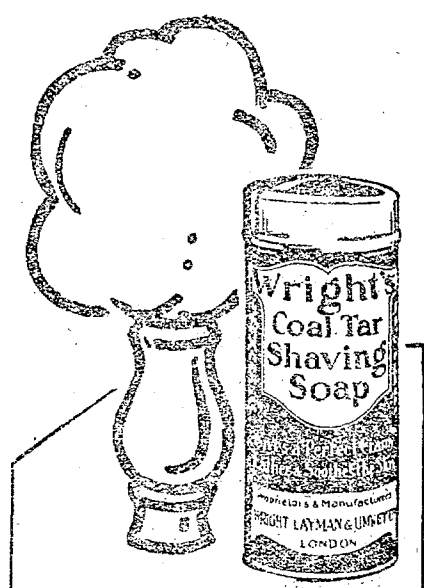
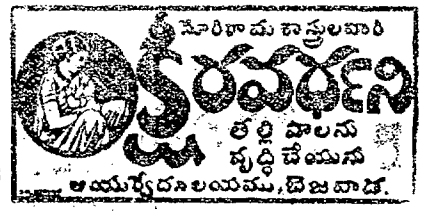
హుళలునాటి విన్నవించ సాహసించు ఆదిమాంధ్రులు, ఆదిమాంధ్రులశ్రమలకు ఈణ మెంకయ్య.

* * *
గొండ్లపల్లిలోని వార్షిక ఆగమనము రెంటుచింతల.

21-4-29 తేది యడయము 10½ గంటలకు మహాత్ముడు పరీక్షమేకడై రెంటుచింతల గ్రామమునకు విజయము చేసెను. అప్పటికి పల్నాటి ప్రజలు తలకొలిపి క్రిక్కిరిసి యుండిరి. మహాత్ముడు మెటాడిగి తనకై నిర్మించబడిన పాకిలో పడినను నులు పాటుండి పభావేక నలంకరించి జడల మురార్పించి చేతులు విసరగాని యెరుగు మార్పనకుండుట మహాత్ముడు కనిపిటి చేకకై మాడ్చుండి నిశ్చింతగా, బ్యాగమును ప్రాసాదించుచు, మూర్తీనించిన కుర్చీపక్కమాయన విరాజిల్లుచున్న మహాత్ము ప్రజలు దర్శించి అసందాహించిన ముగ్ధులవలె తన్నుకొనియుండిరి. తరువాత పాలెవి చేయబడి, శ్రీ లాలాబజరతిగాంధీ విద్యాలయము మహాత్ముని ధర్మశ్రావణము అను ఆక్షరములు చెక్కబడిన బ్యాగయిన మహాత్మునిజాతి, మిగిలి రాయితీ కట్టబడియేయబడునట్లు పాతకాలము మూలరాయిగా వేయవలయునని కోరగా మహాత్ముడు సమ్యక్చింతి గుంగంధ్రవ్యము చావకలంది, ఈ పాతకాల ఆచార్యులనుగా విద్వంసులగాక అస్పృశ్యులని యిచ్చెరి.

తననంతరము జాతీయ పాతకాల విద్యార్థియు జూనియర్ జాతీయ గీతములను పఠనించిరి పల్నాటి ప్రజలకప్పు శ్రీ శ్రీ మహాత్ముడు పట్టణాన్ని గాడ రు 1116-0-0 లు ధక్తి యొక్క ముగా వరు ర్వివగా మహాత్ముడు ప్రేమతో స్వీకరించె ప్రేమకుం కొందరు శక్తికొలిపి కానుక లప్పించి సాయంత్రము మహాత్ముడు మగ్గులుల ప్రసక్తకాలానికి బోయి నేపథ్య కుటుంబాది యానందించి కర్తవ్య ప్రచారకాలకి కొన్ని సలహాలను చెప్పెను. రాత్రిముల ప్రదర్శనకాలలో శ్రీ లాలాబజర తేన. గవన్న మెంటుబాగు రాలము 1 కి రు 5-0-0 చొప్పున వచ్చు చే నడుచునీ యెప్పుడో యొగవంతుని కలగజేయుటవలన రాబుకుల ప్రదర్శనము మాత్రముచరగలేదు. తక్కిన యెప్పుడులన్నియు రాగుగానేయున్నవి. ఎటులైనావీ చది ముక్కరములనుంచి మహాత్ముని చూడలేనని యెప్పుడూ నమన్న మహాసభ లనేకలు మహాత్ముని దర్శించి ధన్యులై.

తిరునగరి నేరకట నరసూరి
జీవిత, ఆంధ్రజాతీయ పాతకాల

రైట్స్ పేవీంగ్ సబ్బు
మెత్తగా మృదువైన మృదావత
వీలైన సబ్బు.
రైట్స్ కోల్ టార్ పేవీంగ్ సబ్బు నవ యొగించినవారు ఉపయోగించ కరూ వాడలే యెందురు. ఎట్టి విరుగుగడ్డ మనకైనను చర్మమును మెత్తపరచి నుంధియుగా వెల్లువ తేనెటక మంచి నుడుగును త్వరలో తయారొనర్చును. వైద్యశాస్త్ర సర్వత్రమైనది. చర్మము మీద గలిగిన కత్తి గాట్లమాడ యానబ్బు పడయొగించిన పోవును. ఆదియొక క చర్మమునకు, శమనమొనర్చి ఎల్లప్పుడు నుంధివైతమనకు సానుకమును.
రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బుకున్న ఆంటి సెప్టిక్ గుణములన్నియు యిందు గలవు.

గాంధీగారి సంచారము

(మా ప్రత్యేక స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడలో బహిరంగసభలు

స్త్రీలకు ప్రబోధము

మకాం-వేళంగి, మే 4:-నిన్న సాయంత్రము 5-40 గంటలకు మహాత్మా గాంధీగారు అన్న దానసహజములో నేర్పాటుచేయబడిన స్త్రీలమహాసభకు విచ్చేసిరి. ఆయనతో స్త్రీయతి కస్తూరిబాయిగారును, శ్రీయంతెకోండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారును సభలోనికి వచ్చిరి. సుమారు 3000 మంది స్త్రీలు సమావేశమైరి. స్త్రీల సన్మానసంఘమువారు కనూలుచేసి ప్రారంభమున మహాత్మునకు సమర్పించిన మొత్తము రూ 170-12-0 పిమ్మట సభలో పాపిడి పిండ్రీలు, ఉంగరములు, కడియాలూ, బంగారుగాజులు యిత్యాదినగలు సమర్పింపబడినవి. సుమారు రూ 300 లుండవచ్చును. సభలో వసూలైజ్జీనసాములలో 121-0-7. మహాత్ముడు సంతోషాంతరంగితుడై హిందీభాషలో నువన్దసింపెను. సన్మానసంఘ కార్యదర్శిని శ్రీయతి దుర్గాబాయిమ్మగారు తెలుగులో అనువాదము చేసెను.

హిందీ రాష్ట్రభాషగావున మాతృభాషయైన తెలుగును పఠించుటయేగాక హిందీభాష నేర్చుకొనడవలెననియు, ఆంధ్రదేశము దాటినపిదప హిందీభాష నేర్చినవారికే యితర రాష్ట్రములవారిలో పరిచయము విశేషముగా నుండగలవనియు, యితర ప్రాంతముల సాంప్రదాయములను తెలిసికొన వలెననియు, దేశమునందు ఆస్యోన్యమున కెక్కువ కారణముగననియు, శ్రీయతి దుర్గాబాయిమ్మగారు ఆరుసంవత్సరములై ప్రతిష్ఠింపబడిన హిందీ పాఠశాలలోనికి తమ బిడ్డలను పంపించి హిందీ మొదలగు విద్యాభివృద్ధిల గావించవలసినదనియు, ఆపాఠశాల యొక్క ఉపయోగమును నిరూపింపవలసినదనియు, మహాత్ముడు కోరెను.

తమ పిల్లలకు అతిబాల్య వివాహములు చేయరాదనియు, అస్పృశ్యతా నివారణము చేయవలెననియు, అస్పృశ్యులతో సభలో కలిసి కూర్చున్నందువలన ఇండ్లకుపోయి స్త్రీలందఱు స్నానము చేయుట అసమంజసమనియు, అస్పృశ్యతతో జూచుట పాపమనియు, ఖిద్దరు మాత్రమే అందరును ధరింపవలసినదనియు, దరిద్ర నారాయణుల నుదరించుటకు యింకను ఎక్కువ ధనమును నగలును యిచ్చించవలసినదనియు మహాత్ముడు హెచ్చరించెను.

పిమ్మట 6 గంటలకు ముగిసిపింట్ ఆఫీసునకు మోటారు మీద మహాత్ముడు వెళ్లెను.

పౌరమహాసభ

మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు ఆవరణలో పౌరమహాసభకూడెను. అతినిశ్చలముగా ఇక్కడను గూర్చుండిరి. కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ సంఘముపక్షమున శ్రీ చానలి రామసోమయాజులుగారును, తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డుపక్షమున శ్రీ దివాకొబహద్రుల కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారును, హిందీస మితపక్షమున చిరంజీవరావుగారును, కాకినాడ వైశ్యసంఘ పక్షమున, ఆంధ్రరాజీయ సోదరసమితి పక్షమునను మహాత్మునకు స్వాగతపత్రము లిప్పింపబడెను. పౌరులపక్షమున రూ 200 లును, వైశ్యసంఘమువారు రూ 1355 లును, అన్నదాన సమాజమువారు రూ 58 లును, సభలో వసూళ్లు రూ 139-12-11 లును అమ్మకములవలన రూ 125 లును మహాత్మున కర్పింపబడెను. మొత్తం కాకినాడలో యానత్తు మొత్తములకలిసి రమారమి రూ 5000 లగును. హిందీభాషలో మహాత్ముడు పన్దసింపచు నం దిట్లుచెప్పెను.

మహాత్ముని ప్రసంగము

సోదర సోదరీమణులారా! సానిక స్వపరిపాలనా సంఘములను యితరస్థానము నాకు స్వాగతపత్రము లిచ్చి నందులకు ఖద్దరునిధికి సామ్య యిచ్చివందులకును నాధన్యవాదము లిచ్చుచున్నాను. ఇట్లు ధన్యవాదము లిచ్చుచు, మీరు సమర్పించిన ద్రవ్యము కాకినాడపట్టణ గౌరవమునకు లోపచుని నాకు కింపగానున్నది. ఈ పట్టణములో మిక్కిలి భాగ్యవంతులగులని నాకు తెలియను. చిన్న గ్రామములు కుగ్రామములలో గూడ నాకు రెండువేలు మూడువేలు రూపాయలు దొరకుచున్నవి. అట్టి విషయములో నీ మహాపట్టణ మింతవిన్నపము నహించుట విచారకరము. దరిద్రనారాయణుల కొరకు నే నీ యాచన చేయుచున్నాను. నే చేసే ప్రబలయత్న మంతయు యీ దరిద్రనారాయణు

గాంధీ మహాత్ముడు

ఆంధ్ర దేశ సంచారము

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారమును సమగ్రముగను పుస్తకరూపమునను ప్రచురించుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మహాత్ముడు సందర్శించిన గ్రామములను, సమర్పించిన సన్మానపత్రములను, పూజానిధులను, మహాత్ముని యుపన్యాసములను, ఛాయాపటములను, విశేషాంశములను కంటే ఈక్రింది చిరునామాకు సమగ్రముగను పంప వేడుచున్నాము.

పోస్టుభాగ్యు 212.

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారము, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుచెట్టిపేట, మద్రాసు.

నగుంచియే. ఇట్టి నాప్రయత్నములో భాగ్యవంతు లందఱును నాకు సహాయ మొనర్చి తోడ్పడక పోయినయెడల నే నేమి నేయగల్గుదును. భాగ్యవంతులకు చాల డబ్బుయ్యున్నది. కాని వారిధనము అత్రువులు సగంధద్రవ్యములు మున్నగు దాండ్ల వ్యవహారములకు వ్యయపరచ బడుచున్నది. అట్టి ఒక్కొక్క రూపాయయే నా చేతిలోనికి వచ్చినయెడల దానితో 18 గంటకు ఒకపూజకయినా గంజిచేసి వారికి ఒకపూజకు ఆధరవుకల్పించగలుగుదును. ఇట్టి స్థితిలో భాగ్యవంతులయినవారు తమచేతులను యెట్లు ముడుచుకొన గలుగుచున్నారో నాకు తెలియజున్నది. అనేకచోట్ల అనేకులు మిక్కిలి దౌర్భాగ్యులు పారిపోయి కనులు నిచ్చిరి. ఇక్కడ కాకినాడలో 7 గంటలు ఖిద్దుపరచితిని. కాకినాడవారు ఇంతపట్టువల నేల వహించుచున్నారో నాకర్థముగాజున్నది. ఇప్పుడు కూడ నేను వారిని ప్రార్థించున దేమనగా ఎంతవరకైతే యీపట్టణము యొక్క గౌరవమును బట్టి రాదగియున్నదో ఆంత సొమ్ము ఖర్చు చేయ నిధి కయి నాకివ్వ గలండులకు తిరుగ కోరుచున్నాను. నేను వసూలుచేసే ధనములన్ని రాట్నము తిరుగుతుంది. దీనిల కన్నము కలుగుతుంది. మీ ధనమునకు మహాళల మింత కన్న వేరేమి కలుగును? ఇంతటితో యీ విషయము విరమించును.

సాంబమూర్తిగారు

నాకొక్క దుఃఖ విషయము కలదు. అది కాకినాడలో సాంబమూర్తిగారు మనకిక్కడ లేకపోవుట. నేను 1921 సంవత్సరమున యీ కాకినాడ వచ్చినప్పుడు వేశ్య స్త్రీలను గురించి నేనొక వ్యాఖ్యానము చేసినాను. సాంబమూర్తిగారు దానినకు వాదము చేసిరి. అని నాకు జ్ఞాపకము. అయితే ఆ వేశ్యలను గురించి మీరెట్టి సంస్కరణము గావించినారో నాకు తెలియదు. సాంబమూర్తిగారి రిక్కడ నుండినట్లయితే ఆవేశ్యల సంకతి ఏనైనదో ఆయనవల్ల తెలిసికొనగలియుండును. ఎక్కడైనను ఒక్క పడుచుకునే స్త్రీ యున్నట్లయితే పురుషులయొక్కవైతి క నిర్మాణమేయని తెలిసికొనవలసియుండుంది. మీరు యంత వరకు జాగ్రత్త తీసికొనకయుండినచో యిప్పుడైనను అందును గూర్చి శిక్షింపబడినది. ఏ పురుషుడైతే తన భార్యను విడచి పరస్త్రీతో బోవునో అతడు పతితుడౌను. అట్లు పతితులు గాకుండ పరమేశ్వరుడు వారిని రక్షించుగాక.

సాంబమూర్తిగారి సతీమణి

సాంబమూర్తిగారి సతీమణిని చూడగల్గుట నాభాగ్యము. ఆమె యిచ్చాపూర్వకముగా ఆమె కడియాలనీ నాకిచ్చివైచెను. ఈకడియాలను వానినిమానే నీప్రీతినిగూడ భూషణముగా నుంచలేదు. పెద్దసంకెలలు తగిలించుకొన్నట్లుండును. ఆమె నాకిచ్చినప్పుడు వాటిని తీసుకొని నేను ధన్యవాదములివ్వలేదు. ఆమెకు నేను బోధించిన దేమనగా సాంబమూర్తిగారు దేశసేవచేసి ట్లు పనిచేయుచున్నారో అదేరీతిగా ఆమెనుగూడ దేశసేవచేయుడని కోరితిని. ఆదర్శపూర్వకమైన నిదర్శనము రామాయణములో చూపబడినది. శ్రీరామునివెంట నీతాదేవి ఎట్లువెళ్లి నదో అట్లు, నీతాదేవి తనభర్త వెళ్లిపోవుచున్నాడని ఆయనవెంట వెళ్లి నది. స్వరాజ్యము, స్వంత్ర్యము సంపాదించినది. కావున స్త్రీలు చేయవలసిన చేయగా విద్యాప్రబోధము జ్ఞానసంపత్తిని గావించుకొనవలెను. ఆభరణములపై మోహమును విడుచులెను. పురుషులెట్లు జ్ఞానసంపత్తిని గలిగించుకొని దేశములో తిరుగుచున్నారో అట్టి విధముగానే స్త్రీలు గూడ చేయవలసి యున్నది. అట్లు చేయకుండ యింట్లో కూర్చుండ జేయుచున్నార. ఇట్టి బరువుచేసిన మోటు యాభరణముల ధరింపజేయుచున్నార.

హిందీ సమితి

మదియొకవిషయమునకు వచ్చెదను. నాకివ్వబడిన సన్మానపత్రములలో హిందీసమితి యొకటి. ఎవరైతే యీహిందీస మితినిగురించి శ్రమపడుచున్నారో వారికి నాధన్యవాదము నిచ్చుచున్నాను. హిందీభాషా వ్యాప్తిని గురించి ఆంధ్రదేశములో చాల జరుగుచున్నదని నాకు తెలియను. నేను తెలుగుభా

షను కొంచెవరకు పరిచయము చేసుకొంటున్నాను. అందుచేత తెలుగువారు హిందీని లెర్నించుట నేర్పుకొనగలరని తెలుపును. తెలుగుభాషలో నూటికి ఏడు మాటల సంస్కృతమునండి పుట్టిని. సంస్కృతము హిందీ తెలుగు భాషలకు కంటికిని సంబంధముకలదు. కాబట్టి హిందీ లెర్నించుట వ్యర్థమగుదు. కనుక మీరు దేశమునం దభిమాన మున్నట్లయితే ఆంధ్రదేశమునై చేయు ప్రయత్నములకు తోడ్పడి సాఫల్యము చేయుదురుగాక యని కోరుచున్నాను.

మరియు,దుర్గాబాయిమ్మగారు పాఠశాలనుపెట్టి హిందీ చెప్పించుచున్నది. ఆసంగతి సన్మానపత్రమునందు గలదు. ఇప్పుడును ఆమె నేర్పించుచున్నది. నాకు చాల ఆనందము కల్గినది. ఈరెండు ప్రతిష్ఠాపనముల లాభమును మీరు పొందవలసి తోచును.

పురపాలక సంఘమువారి స్వాగతపత్రములో ఒక విషయము వ్రాసియున్నారు. ప్రభుత్వ శాసనముయొక్క బలములే కపోవుచేత మద్యపానమును గురించి తగినంతకృషి చేయలేదని అందున్నది. శాసనబద్ధమే నిజముగానయితే చేయుదురా? ఎందుచేత ప్రతి పురపాలక సంఘసభ్యుడును మద్యపాన నిషేధమును గురించి తన ప్రబోధము చేయ రో నాకు కారణము తెలియకున్నది. నిజముగా మద్యపానము నశింపుజేయవలెననే యభిప్రాయమే పూర్తిగా నున్నట్లయితే ప్రతివారును చేయగలుగుదురు. నిజముగా యీ పురపాలకసంఘసభ్యులు కొంతభాగమువరకైనను శాంతియుతముగా ప్రేమపూర్వకముగా త్రొగుడు ఆభ్యాసముగలవారికి ప్రబోధముచేయుచు కృషిసల్పునవచ్చును. ఇంకను నేజెప్పునదేమనగా ఈ పురపాలకసభ్యులు కల్లు సారాయి దుకాణములవద్ద ప్రబోధించి మాన్పవచ్చును. ఇదంతా ఒకరోజులోను లేక 2, 3 మాసములలోను కొనసాగదన్న సంకతి నాకు తెలియను. మీరు దీక్షతో కృషిచేసినట్లయితే ప్రభుత్వమువారి యంటింకములుండ నేరవు. ఏదేమైనా పైతే మీరు చేస్తున్నారో అందులో నొక విచిత్రమైన శక్తి మీకు కలుగుతుంది.

ఇదేగాక పురపాలక సభ్యులయెదుటను పౌరుల యెదుటను నేను పెట్టదగినది అస్పృశ్యతను గురించి. అనవాయోధ్యమమునకు పూర్వముకంటె యిప్పుడీ యేదేనిమిది సంవత్సరముల ప్రచారముల ఆస్పృశ్యతా కళంకము తగ్గినదనుకొన్నప్పటికిని ఎంత పరిశ్రమ చేయవలసియుండెనో అంతయును చేయలేదని చెప్పుచున్నాను. ఇందు విషయములో గూడ మీరు దృఢమనస్కులై పనిచేయవలెను.

మనము నిశ్చయముగా స్వరాజ్యమును గోరువామనెన్నట్లే హిందువులు వహమ్యుదీయులు క్రైస్తవులు, పార్సీలు యింకను దేశములోనున్న యితరులందఱును సోదరత్వముగలిగి వికమత్తముతో పనిచేయవలసియున్నది. ఇది హిందూస్థానములోనివారి ముఖ్యాంశ్యకమైన విధి. మరియు హిందూ సంఘములో ఎక్కువకులముని తక్కువకులముని యిట్టి ఆవేశముండరాదు. సాంప్రదాయములు కొన్ని వేరుగా నుండవచ్చునుగాని వాటిని సవరించుకొని యేకీభావముతో నుండవచ్చును. ఇంకను యీ జాతులు వర్ణముల కాఖోపకాఖిలు ఉండుకుండుమని ప్రయత్నము చేస్తున్న కొలదిని హిందూయతము యింకను పక్షననుగట్టుకు గారణముగను.

ఇంకనాకు వ్యవధిలేదు. అందువిషయమై నిరర్థకమును కొలది నిమిషములు మాత్రము మిమ్ముల పరీక్షింతును. ఇంతవరకును ఆసలే ధనమిచ్చనివారను తక్కువ ధనమిచ్చినవారను ఖద్దరునిధికి విరాళములను వెంటనే యివ్వవలసినదని కోరుచున్నాను. ఈశ్వరుడు మీకు కళ్యాణమొసంగుగాక.

ఉపన్యాసాంతరమున నొక సన్నని ఖద్దరు వస్త్రము వేలంవేయబడగా మహాదేవశంభోవారిపాట రూ 100 లకు అమ్మివేయబడెను. శ్రీయతి దుర్గాబాయిమ్మగారి యంగరముపైదా నూర్యనారాయణమూర్తిగారు రూ 25 లకు గొని తిరుగ మహాత్మునకు యిచ్చివేసిరి.

వేళంగి-మహాత్ముడు

1. మా గ్రామంలో ది 4-5-1929 సంవత్సరం తేదీ పగలంతయు గాంధీమహాత్ముడు, కమ్యునిస్టులను సహజహత్యారధ్యక్షుడుగుణనంతులను, సర్వోపకారపరాయణులను అనుమెల్ల ధర్మసత్తెయ్యగారి శ్లోకములను నెంకటసుబ్బారావుగారి మేడలో విశ్రాంతి గైకొనిరి. శ్రీమెల్ల నెంకటసుబ్బారావుగారు మిక్కిలి ఉదారస్వరూపులును, దయాళువును, హేయనిరకరణోద్యమ ప్రారంభమునుండియు ఖడ్గరక్షణధారియై శక్తివంతులైక దేశసేవచేయుచున్నారు. శ్రీమెల్ల నెంకటసుబ్బారావుగారు తమమేడలో గాంధీమహాత్మునికి వట్టివేళ్ల తడకలనుగట్ట చల్లని బనశేర్పరచి ఖడ్గరసరువుపై ఆసీనుచేసి మహాత్ముడు తమమేడమీద ఉన్నంతకాలము స్వయముగా మహాత్మునికి విసరుచు ఆయన సామీప్యముననుండి ఆయనకు మహాత్మునిపట్ల గల సహజభక్తిప్రేమలను నెల్లజేసి ఖడ్గరనిధికిగాను రు 500/లను నెంకటశ్రీరమునతోసి మహాత్మునికి సమర్పించెను. మిగత వేళంగి గ్రామవాసులందరును చందావేసి రు 1874/ లను మహాత్మునికి సమర్పించిరి.

2. మెల్ల నెంకటసుబ్బారావుగారు మహాత్మునితో అరుదెంచిన తడతరులకును మహాత్ముని చూచుటకువచ్చిన అన్యగ్రామ వాసులకును చక్కని మజ్జన భోజనసత్తులను ఏర్పాటుచేసి ప్రజలందరకు సౌఖ్యమును కలుగజేసెను. కాబట్టి యిట్టి త్యాగశీలుడైన శ్రీమెల్ల నెంకటసుబ్బారావుగారికి యికముందు కూడ యిట్టి దేశారాధన కార్యముచేయుటకు భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములను యిచ్చి కాపాడుగాక.

మరువాడ లత్సన్నపంతులు,
నూకలమార్టరు

పరమపావన చరిత్రులగు శ్రీమోహనదాస కరుణా సాంద్ర గాంధీమహాత్ములవారి దివ్యసన్నిధికి మహాత్మా!

భారతవర్ష భాష్యభ్యుదయదీక్షాబద్ధకంకణులగు మిమ్ముల మాదుగ్య కావ్యోనించి విసతివ్రతమొసంగు మహాభాగ్యము లభించినందులకు మేమెంతయు సంతసించుచున్నాము.

అహింసాసందేశవిహారీ!

మహాత్మ్యప్రప్త ప్రాచీన చరిత్ర గలిగిన మనభారతవర్షము అప్పడప్పుడు ధర్మచ్యుతమగుచుండుటయు భగవదంశాసంజని కులగు మహాపురుషులచే పునర్ధర్మోద్ధారణ గావించబడు చుండుటయు అనాదిప్రసిద్ధమైనది. జీవహింసా ప్రాబల్యయుత యుగమునందు శ్రీ బుద్ధభగవాను డుద్భవించి లోకమునందు అహింసా సందేశవిహారీయై లోకమునకు కాంతికళ్యాణమును చేపట్టినాడు.

అట్లే నేడును హింసాభీద్యతచేత విషవాయు, శతఘ్ను, ఆకాశవిమానాది, స్వీయకరాళదంష్ట్రలతో లోకమును గ్రసించి మానవునికి, భగవానునికి నడుమ భయంకరజ్వాలల గల్పింప జూచుచున్న ప్రస్తుతకాలమున, ముక్తకంఠముతో అహింసాసందేశ విహారీనై హింసాభీద్యతచేతను నాశనమొనర్చి లోకకళ్యాణ మొనర్పబూనిన మిమ్ము మేము భగవదంశాసంధూతినిగా దలచుచున్నారము.

భారత తపఃభులప్రాచుర్యానమూర్తి!

లోక కళ్యాణమునకై అర్పింపబడిన తపఃజీవితము విజయవంతమును చిరస్థాయియునునై నెలయుగాక!

భారతమాత్య పుత్రత్నమా!

మహర్షి కుల్యలగు తమపాదపద్మసన్నిధిని చంద్రునకు నూలుపోగనురితిని మేము కొంతద్రవ్యమును సమర్పించుచున్నాము. తమిద్రవ్యమును ఏమహాపురుషుడు తమ ప్రయత్నములందు కుడిభుజముగా ప్రవర్తించియుండెనో! వీధిరాగ్రణబుద్ధులు భాల్లమాదిగా మాతృదాసభ్యుచ్చేదనార్థమై పలుభాముల ననుభవించి వారకృత్యున పైతము తన ఆవర్ణమునకై తన స్వధర్మమునకై పీఠమరణ మొంది జీవన్ముక్తుడై భారతీయులకు ఆదర్శప్రాయుడయ్యెనో అట్టి పాంచాలసింహము శ్రీలాలా లజపతి రాయ మహాశయుని స్మారక నిధిలోనికి జేర్చు కొందురుగాక యని మా ప్రార్థన.

తెనాలి గాంధీచౌకు మందిరమువారు.

మొగుజది సోనరం

కోఆయిట్ నెండుకలన్లు శాశ్వతముగా మొలనకుండ కొలగించును. రు 20-0-0. ఒక నెలపరకు రు 2-0-0 మాత్రమే. స్వయంత్రాలకుం, నాయనిపట్టి, నీటపాలెంపోస్తు.

కాళహస్తి

తే 4-5-29 ది సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ కాళహస్తిలో నెలకొల్పబడియుండు శ్రీ కాళహస్తిపురజన సత్య శోధక సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద బ్రహ్మశ్రీ ప్రభాకర ఉమాచార్యశ్యా బాప్తబాబు హిందూమతమునుగురించి యందును ముఖ్యముగ కృష్ణదీక్షాపరిచి యుపన్యసించిరి. (పురవాసి)

ఒక సవరణ (ఆదవాని)

ఆంధ్రపత్రిక (ఏప్రిల్ 26 తేదీ) లో ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతలేఖలక్రింద “ఆదవాని టౌన్ కో-ఆపరేటివు బ్యాంకు” అను శీర్షికలో ఈ బ్యాంకు “ఆదవానిలో 1910 సంవత్సరము సాపింపబడి పార్ల మెంటు అధికారుల పొగడ్డు” అనుదాని లో పార్ల మెంటు అను పదమును “డిపార్టుమెంటు” అని చదువుకోగలందులకు పాకకమహాశయులను విజ్ఞాపన. (స్వక్షయవిలేఖరి.)

కమ్యునిస్టుమహాజనసభలు

అంగలూరులో మైసభలు జరుపుటకు ఈ గ్రామ యువకులు తదితర పెద్దలు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. సభలకు వలయుపనులు ఆరంభించుచున్నారు. గుడివాడలోనున్న కమ్యునిస్టు సభలములో ది 8-5-29 మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని యెన్నిక జరుగును. సభల తేదీలు నిర్ణయింపబడలేదు గాని బహుశా ఈ నెలఖరన జరుగవచ్చును. ఈసభలు జరిగినతోడనే మాభాండాగార వార్షికోత్సవము కమ్యునిస్టువిద్యార్థిమహాసభ జరుపుటకుకూడ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

కమ్యునిస్టుము విషయమై పాటుపడు ప్రముఖులు తదితర పెద్దలు అభిమాన ముంచి సభలు జయప్రదముగా సాగించగలందులకు ప్రార్థించు చున్నారము.

యేజెళ్ల శ్రీరాములుచౌదరి.

కొమరవోలు

రీసెటిల్ మెంటు విచారణ

ఈ గ్రామమునకు రీసెటిల్ మెంటు విచారణ సంఘము వారు కే. వి. ఆర్. స్వామినాయుడు, ఏ. కాశేశ్వరరావు, డి. నారాయణరాజు, ఆరోగ్యస్వామిముదలియార్, చెరుకువాడ నెంకటనరసింహంగారలు 4-5-29 తారీఖున సాయంత్రం సుమారు 4 గంటలకు కారులలో శ్రీ వేంకటేశ్వర గ్రంథనిలయము నకు దయచేసిరి. గ్రామములోని వారందరును విచ్చేసిరి. గ్రామములోని గొప్ప భూస్వాములలో నొకరగు పొట్లూరి వెంకట్రామయ్యగారి మాజువాణిసాక్ష్యమును గైకొనిరి. మరి కొందరి సాక్ష్యముకూడా తీసుకొనినపిదప బందరు ప్రయాణమై నెల్లి రి. (ఒకవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు అభ్యర్థి

రాజోపు మదరాసు కాసనసభకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా తరపున ఒక కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిగా నర్సాపురంతాలూకాయల మంచిలిగ్రామ కాపురస్తులైన తాళ్ళూరి గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారిని ఏర్పాటుచేసిన యెడల దిగ్విజయము పొందగలరని మా అందరియొక్క మనోనిశ్చయము గాన పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున తాళ్ళూరి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారి పేరు నూచింప వలసినదని యీక్రింది సంతకములుచేయు సభ్యులందరము ప్రార్థించుచున్నాము.

టి. వెంకన్న.

పంచాయితీకోర్టు అధ్యక్షుడు,

టి. సత్యనారాయణమూర్తి, బి. పి.

బి. కృష్ణమూర్తి, ఎల్. ఎం. పి.

టి. పుల్లయ్య, భూస్వామి.

టి. సూర్యనారాయణమూర్తి, వృగైరాలు.

ఆంధ్రసహకార సమ్మేళనముయొక్క మహాజనసభ 19-5-29 వ తేదీ ఆదివారము 2 గంటలకు రాజుమహేంద్రవరము, ఆంధ్రసహకార సమ్మేళన ఆఫీసుకార్యాలయములో అనగా ముల్లరాశ్రీ పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారి హాలులో జరుపుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. కాబట్టి సదరుసభకు తాము తప్పక దయచేయవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

కార్యక్రమము

కార్యనిర్వాహకవర్గ రాజీనామానుగురించి ఆలోచించుట, కొత్తవిన్నికలు జరుపుట.

పా|| గురుమూర్తి,

అధ్యక్షులు.

గుంటూరుమండలప్రజలకు విజ్ఞాపన

అసహాయాద్యము 1920, 1921 సంవత్సరములందు గుంటూరుమండలమున పూర్తిగ విజృంభించి తదితర మండలములకు దారిజాపుటయేగాక ఆంగ్ల సామ్రాజ్య పథియందు ప్రత్యేకసాన మలంకరించెను. అట్లు కార్యరూపమొందిన మహాద్యమము ప్రజలముత్సాహముతో బాటు దిగిపోయెనని కొందరి యూహ. కాని కట్టణములందెట్లున్నన తల్లెలందు శ్రజల వ్యాసమాలతారాశము సజీవముతోనున్న వని నమ్మవలయు. అనకాళముకొఱకు ప్రజాసేవయున్నార, గాని అభిమానధర్మములు కాలేత.

గుంటూరుమండలమునందు మహాత్మునకు ధన మెక్కువ లభించెనన్న నందాధికృత్యములేదని యూహ. ఒకటి రెండు దినములు మహాత్ము దిచ్చటగుండగలిగిన కనీసము హరిషన్దన దినో రూఢ్యములు లభించెదని. గుంటూరుమండలమునందు ధన సంపన్నులులేన మండలము లనేకములన్నవి. బాతీయాశిమా నముతో రేమ విద్యుత్ ధర్మమును కొంతకాలము జెల్లించుకొన్న మా గుంటూరుమండలసభ్యులకు కాంగ్రెసు సంసత్సరపున మే మనేక కృతజ్ఞతపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాము.

ధనమును సమర్పించుటచేతనే మనధర్మమును నెరవేర్చితిమని యుకొనవలయుగాక. మనకర్తవ్యమునంకితి సామాన్యవిషయమే. గాంధీమహాత్ముడు మనపై నుంచిన భార మింతకంటె తేయిరెట్లధికముగనన్నది.

1929 సరి దిసెంబరు 31 రాత్రి 12 గంటలలోగా నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి ప్రయితోజమును పూర్తిగ నెరవేర్చి సిద్ధముగ నుండవలసియున్నది. మనమండలమునందు మనకు గావలసిన ఉద్దమ వస్త్రము గాక తదితరప్రదేశములకు ఎక్కుడువస్త్రముల మనము పంపవలయును. ఈవిషయమై తల్లపు గ్రామములు పరిపక్షండుగా. జిల్లా జిసీమ రసధర్మమును పూర్తిగ నెరవేర్చగోరుచున్నాము. ఇతరకార్యక్రమముందు గూడమనము ముందంజవేయవలయును. మన సడతలం తొట్టుపాటులేక నిశ్చలములై కాంతియురములై యుండటాన శక్తికము.

ప్రచారశలందరును కార్యక్రమమును నెటనే పొల్లన గోరచున్నాడు. మనపై భారముంచి మననాయకుడు మహాముషి సాంబమూర్తిగారు చెరకేగియున్నాడు. వారితదిసందేశము ప్రకారము ప్రతికాంగ్రెసుసభ్యుడును దినముకు కనీసమేమగు గురు సభ్యులకు శేర్పవలయు. ఒక్కనిచేసిన ఖడ్గరక్షణధారణజేయవలయు. కొంతభాగమునకు విదేశీవస్త్రములు ఐ హి ముగ్రమగునట్లు చేయవలసి నిద్రించుట తనకు ధర్మముగాదు.

పి. ఆంజనేయులు

అధ్యక్షుడు

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము 2

బలహీనులపొలిటి కల్పవృక్షము—మేనాము, నిక్కాక, నిన్నెత్తున, కుక్కనవ్వుము, అలిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బురుజును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును 2 డబ్బీలు శాలసా. 20 కులముల. డబ్బీ రు 1-4-0

పాలనగంధి లేహ్యము—రక్తకంధికి శ్రేష్ఠమయినది. సవామేనాము, మేనాపాడలు, వచ్చలు, యితరచర్మరోగముల కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును 20 కులి డబ్బీ రు 1-4-0-0 బి. పి. ఖచ్చులు కేక.

పి.సి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలిదేవి-నెల్లూరుజిల్లా

మో హి ని తై ల ము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుములు పాటుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మదరాసు

ఆచంట

మహాత్మాగాంధీ, తామ్రారి గోపాలకృష్ణయ్య
చౌదరిగార్ల సంభాషణ

ది 26-4-29 తేదీ రాత్రి 7½ గం|| మహాత్మాకు ఆచంట వచ్చి పదిహేను నిమిషము లుపన్యసించెను. పిమ్మట వాగ్ శ్వరరావుగారి మేడలోనికి గోపాలకృష్ణయ్య గారు వగయిరా బాగ్ త్తగ తీసుకువచ్చి ప్రవేశపెట్టి ఆయనకు కావలసిన పరివర్తన చేసి స్త్రీలసభ యున్నదని మహాత్మానితో గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పగా వాళ్లకు ఇచ్చటకు దీనుకురావలసినదని చెప్పిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు స్త్రీల సభలోనికి వెళ్లి చూడగా చాలమంది స్త్రీలు గలరు. మహాత్మాని సభలోనికి తీవ్రమువల్లిన కాళీయండుదని తలచి ఆలోచించుచుండగా, అంతలో కొండా వెంకటప్పయ్య, శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగార్లు సభకువచ్చిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు మేడపైకి వెళ్లి దొరయ్యగారిని పిలుచుకు వచ్చుచుండగా మహాత్మానికడకు స్త్రీలెవరోవచ్చి నిలబడిరి. మిమ్మలను పిలుచుచున్నారని వకరు వచ్చి కేకచేసిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు వెళ్లుసరికి, దొరయ్యగారి భార్య, గోపాలకృష్ణయ్యగారి తోబుట్టువు వగయిరా నిలబడి మహాత్మానివద్ద యుండిరి. అంతట మహాత్మానితో గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఫలాని వారు అని ఉరుమాలో ఎరిగింపగా, దొరయ్యగారి భార్యనుచూచి మహాత్మాకు వస్తువులు విస్తారముగా యున్నవి. అవి ఖద్దరు నిధికి సమర్పింపవలసినదని గోపాలకృష్ణయ్యగారితో ఉరుమాలో చెప్పెను. ఆమెకు ఆంధ్రమున ఈయన చెప్పగా తల్లి తండ్రు లిచ్చినవి ఇచ్చివేసిన యెడల ఆగ్రహపడెదరని ఆమె జబాబుజబాబుపెప్పెను. ఈ సంగతి గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఉరుమాలో మహాత్మాకు ఎరిగింపగా ఆమె వయస్సెంతో అడుగవలసినదనెను. ఆమెను అడుగగా 21 సంవత్సర మనెను. ఈ సంగతి ఆయనకు తెలియజేయగా “ఇంత వయస్సు వచ్చిన పిమ్మట ఇంకా స్వతంత్రములేదా తల్లితండ్రు లిచ్చివేసినవి ఇచ్చివేసిరి గాన వారికి ఉత్తరంవ్రాసి జబాబుతెప్పించి మహాత్మానికి పంపవలసినదిగా కోరిరి. ఈ సంగతి ఆమెకు కృష్ణయ్యగారు తెలియజేసిరి. ఖద్దరు నిధి కేమిచ్చెనో అడుగవలసినదని మహాత్మాకు కోరెను. ఆమెను అడుగగా ఏమియు ఇవ్వలేదు పాత్రక, రూపాయి లిచ్చెన ననెను. కృష్ణయ్యగారు ఈ సంగతి మహాత్మానికి తెలియజేయగా ఏమి చాల వనెను. అంతట గోపాలకృష్ణయ్యగారు మీరైనను ఈ పనులు చేయు ధనము ఖద్దరు ఉత్పత్తి స్థానములు ఏర్పాటు చేయుటకుగాన ఈ ఆచంటలో 200 రాట్నములు గలవు. ఆమెను పెట్టుబడి (1,000) వెయ్యిరూపాయలు పెట్టి ఖద్దరు పని జరిగించునని కోరమని గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పగా బాగానె యుండును అడుగ వలసినదనిరి. అంతట కృష్ణయ్యగారు అమెతోచెప్పగా మహాత్మాకు వెయ్యిరూపాయలూ పెట్టుబడి పెట్టితే ఆమెపనిచేసెదనని పల్కినను.

నాణ్యమైన ఆభరణములు దొరకు తావు

మా అనుభవసిద్ధమును, శక్తిని సామర్థ్యమును నువయోగించి మంచి పనితనముతో వస్తువుల తయారొనర్చితిమి.

గత 35 వత్సరముల నిలుకడ, మా అభివృద్ధియే, సమృద్ధిమునకు నాణ్యమునకు సంశయింపవలసిన అగత్యము కనుపించదు.

సురాజ్ మల్ లల్లూభాయ్ అండు కో.,

నీమకమలములు, బంగారు వెండి నగలవర్తకులు,

313, యన్లస్ట్రేటు, మద్రాసు.

అంతట మహాత్మాకు ఆశ్చర్యముపొంది వెయ్యి రూపాయిలు ఇచ్చటకు అంగీకరించెను. ఆమె స్వాగతపత్రము స్త్రీసమాజము తరపున చదవగా గోపాలకృష్ణయ్యగారిని మహాత్మాకు ఉరుమాలో తనకుచెప్పవలసినదనియు తెలుగుమాట వకటివకటి తెలుసువనియు పల్కిరి. అంతట గోపాలకృష్ణయ్యగారు మహాత్మాకు ఆ స్వాగతపత్రము తర్జుమాచేసిచెప్పిరి.

పిమ్మట ఆమె ఇచ్చిన 25 రూపాయిలు తీసుకుని సదా ఖద్దరుకట్టును తెలిపిచ్చిరి. “గాన యలమంచిలి సత్యవతివలె ఈమెయు మహాత్మాని కోరికప్రకారము ఆభరణములు మహాత్మాకునుపడి సదాఖద్దరుధరించి ఈ ఉద్యమచుందు తోడ్పడవలసినదని కోరుచున్నాము.”

(ఒక విలేఖరి)

* * * * *

వేళంగ్రామవాసులు సమర్పించుకొనిన

విశేషత్రమ.

శ్రీమహాత్మా కరుణచూ గాంధీమహాత్ములవారి దీక్షాపాదపద్మముల పన్నీధికి

అప్రతిమానపక్షిరం శక్తిగల మనవ్యమానకచక్రవర్తి!

(1) ఎన్నోవాక్పహవృత్తులతో ఖంఠాధారములతో ప్రజావిహితము హోమహోతృలై, శ్రేణియగమన శ్రీరామచంద్రవంశవృక్షమనై ఋషిపుత్ర గుప్త తమిళుర్యమైన నిధిమన పీఠీండును ఏవని సందర్శనముచే దలేక ఆతురత పడుచున్నారో, ఎనిపాదవృక్ష మాత్రముచే తమజీవము ధ్వంసుమగునని నమ్మచున్నారో, ఏ మహాత్మా సత్త్వాశ్రయము స్వయం చరణ, మర్దదర్శనం, వ్యయంపై కాంతిసమత్వక, అహింసాసత్త్వ హదీక్ష, నిరాడంబర జీవితవిధానము, ఖద్దరు సంకేత భావదానము, మొదలగు వర్తనలను చూచి భారత మాత తన బిడ్డేశ్వరములైన గోపాల సంపూర్ణవృక్షాధురాల నగుదునని ఆశించియున్నదో అట్టి తమ యగమహాభాగ్యము, ఈ వేళంగ్రామముల సహకారములను మా పృథులకును తెలియు కానందాల్లి నోలొడుచున్నది.

(2) అహింసాసత్త్వగ్రహసాధకులే భారతేశ్వర తంత్రవృక్షకలనక సభవంశల్లి యను తమ దివ్యసంకేతమును, శ్రౌర్యకక్షాగా స్వీకరించి తమయాజ్ఞాబద్ధులమై ముక్తి పంచలేక భారతాధిపతి తోడ్పడకూర్చుని మహాభాగ్యముగా మనవిచేయుచున్నాము.

(3) నిరాడంబరమైన మోక్షవ్యూహాల్లి నిష్కల్మషమైన శక్తి, శక్తిమైన మీ యాచార్యవరాల్లి అరిగి భారతవల్లి ప్రాచీనకాలమునటి బౌద్ధత్వవృక్ష దాయకల : ద్ధాని కానిసంకేతము ఖదాభావముల మోల్లజేగంజను నమ్మకముచే మేము ఇర్లదా ఆనంద నిమ్మలములు యున్నారము. ప్రాచీనకాలము నుండి శత్రుతలంకు రితేఖండననందు అగ్రస్థానం ఇహింసా మా ఆంధ్రేశ్వరులు నేను నాడకబరియున్నా ఆముత్యచాంభాగ్యముచే అగి యద్ధరింపబడి మత్తలేస్థానము లంకాంధ్రావళు న పక్షిగో ముక్కరలు

4, తన సందర్శన బుచ్చే నడిచినము మా శ్రేంగిగ్రామన గ్రతతో నిరసానా ఆగ్రహార్థము బహుశక్తివృష్టమైన కుగుడిననుని మహానాథ ఫలకముల చిత్రంకబడినది.

5) అధ్యాత్మిక శక్తి యందగ నో యోగింపుగా! నీ మామహాభాగ్యముచే పవిత్రవంతమైన వేళంగ్రామమున మేము మిషన్లో ఉన్నాము ఖద్దర : స్త్రీలై “వంధునికి నూ బాపి” అనుట్లు మా యొవలగు ఆత్మల్యసహాయమును సంతోక పూర్వకముగా స్వీకరించి మమ్ము భవ్యల నోరర్ప చేడు మన్నాడు.

వేళంగ్రామీరులు.

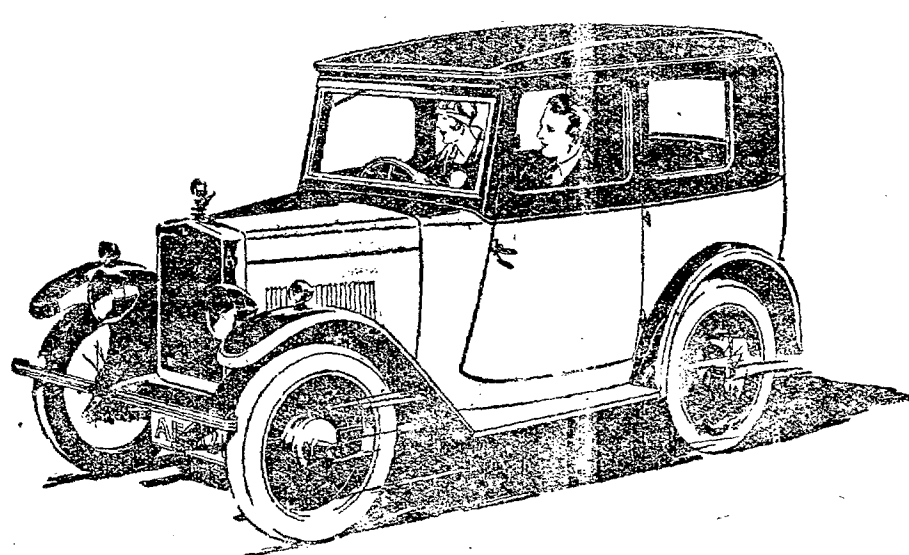
మీరంటు-కలరా తగ్గుట

మీరంటు, మేరి:—మేజరురహిమాను గారు, జేయిలు మాపర్చెంటు కలరాను అణచివేయుటకు చాల పాటుబడుచున్నారు. ఈజాడ్యము బయటనుండియే వచ్చిన దనుకొనుచున్నారు. నల్లరికి కలరావచ్చి ముగ్గురు చనిపోయిరి. ఈలోగ జాడ్యమువ్యాపించువండు తగు యేర్పాటులు జేసిరి. కాయగురలు మానిపించి నీరు పరిశుభ్రపరచి రోగులను దూరముగా బంపిరి. అంతట జాడ్యము తగ్గెను.

కేసు మార్పుట కంగీకరింపలేదు

కుట్రకేసు ముద్దాయిలు కేసును యింకొకఊరునకు రప్పగోరుచు పెట్టిన దరఖాస్తునకు అట్లుజేయ వీలులేదని గవర్నరుజనరలుగా రంగీకరింపలేదని ఇండియా ప్రభుత్వకార్యదర్శి వకీలు మోహనలాలు పెద్దనాగారికి జబాబువచ్చెను.

పోషన
అవసరము
లేని
“బేబి”

జేబికార్లలో కడపటి మాట. అందు సౌఖ్యము, ఆంధ్రము, బలిష్టత, దృఢత్వము, మిత్రత్వమును కూడియున్నది. జేబి తనంతట తానే చక్కగా అగువడగలను. పోగొట్టుకొన దగినది కాదు. డీలరు వడిగి సంగతులు తెలిసికొనుడు.

మోరిస్ మైనర్ సెలూన్
రు. 2,645 ముఖ్యతెవులవద్ద గరు.
అడిసన్ అండు కో, లిమిటెడ్.,
మద్రాసు, కల్లికోట.

MORRIS MINOR

కార్మిక నాయకులపై కఠినశిక్షలు

తీర్పు ఇవ్వబడదు

తిరుగుడుమునుంచి పారసభ

తిరుచినాపల్లి జిల్లాజైగారిచే దక్షిణాంధ్ర రైల్వే సమైక్య సంస్థకు కఠినమైన శిక్ష నిర్ణయించి విధింపబడిన కార్మిక నాయకులను శ్రీయుతులు యమ్. సింగారవేలుకెట్టి ముఖంబలాలు సంగారూర్ యెడల తమసానుభూతిని ప్రకటించుటకు తీవ్రపాటు సాయంకాలం తిరుచినాపల్లి సమన్విత రమణ జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున నొక సారాసభ గావింపబడినది. శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు సభ కధ్యక్షుడవైనారు.

అధ్యక్షులు

శ్రీ వి. యల్. శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు సంగారవేలు కెట్టిగారు ఉపసభాకారులు గారనియు, ఒకవేళ శిక్షలు అపరాధమునకు న్యాయశాస్త్ర నిష్పన్నము శిక్ష అతిదూరమైనదనియు న్యాయమూర్తుల కెట్టి ఉద్దేశమును ఆలోచింపగోరుట లేదు కాని తీర్పుప్రకారము అవివేకమైనదని చెప్పి సంతోషించుచున్నాను. సంగారవేలు కెట్టిగారు దేశముకొరకు రక్తముకార్చినవారు. ప్రభుత్వమువారు సంగారవేలు కెట్టిగారికి చేయదగినంత శిక్ష చేసినది. దేశ మోక్షమునకును, కార్మికుల కొరకును పాటుబడి జీవితమును నిర్లభము భయపెట్టుటయు ప్రభుత్వము వారి ఉద్దేశమని స్పష్టమగుచున్నది. ఎప్పుడునులేని కమ్యూనిస్టుభూత మను విమచిత ప్రభుత్వమువారు విచ్చలవిడిగ నిర్బంధ విధానమునకు గొంగురున్నారు. ఐనను, సర్వసాక్షియగు భగవంతుడును, న్యాయదేవుడును, ఆశుతిపాతకుల సహాధిపతియు శాశ్వతముగ నిలిచి యుండగలవు. ప్రసిద్ధ దేశభక్తుడగు సంగారవేలు కెట్టిగారు తమ 60 సంవత్సరములను కాంగరమున కంపజిరి. కాని కారాగార మొక కెక్కలోనిదిగాదు! భర్తావిజయమందును, భగవంతునియందును విశ్వాసముగలట్టియు ప్రభుత్వమువారు గావించు సర్వమునకు సంసిద్ధులగుటకు నూత్న యోజన భారతీయబృంద మిపు డావశ్యకము. అట్టి సేవబృందముండెనో ఎంతటి నిర్బంధములైనను మనలను చలంపజేయజాలని పట్టిరి. (హర్షధ్వనులు)

శ్రీ మహాలింగయ్యగారు

కొత్తూరు మాట్లాడుచు అనుదిన మిపుడు నిర్బంధవారై ఎడతెగక అరుదెంచుచున్న ననియు కాంగ్రెసు సభ వారొ సంగిన అంధ్ర సంక్షేమ ప్రభుత్వమువారు గమనించి తమ విధానమును సాగింప మొదలిడినారనియు, నిర్బంధములు పెంచుకొని దేశమునకు లాభకరమే ననియు, కాంగ్రెసు నాయకులను నిర్బంధించుటచే ప్రభుత్వము కాంగ్రెసును గౌరవించెననియు, ప్రజలు ప్రభుత్వ నిర్బంధములూర్చి వగ జెందక, తమవిధిని పరులవలె నిర్వర్తించవలెననియు, పదసంవత్సరముల నిర్బంధ మున ప్రాణములతో పూడ్చివేయుటయు ననియు, శిక్షలను నాయకు లేయుద్యమమునకై అట్టి శిక్షలపాలనలో ప్రజల యుద్యమచలంబులై కృషిచేసినవారను, వారితో దేశమును విముక్తి నొందగలదనియు పలికిరి.

శ్రీ కె. యన్. గోపాలకృష్ణగారు మాట్లాడుచు సంగారవేలు కెట్టిగారు నిజమగు దేశభక్తులనియు, కార్మికుల మోక్షమునకై వారు తమశక్తిసంపన్న ధారవోసిననియు, వృద్ధాప్య మందున్న సంగారవేలుకెట్టిగారు జైలులో మరణించినచో ప్రభుత్వమువారే అందులకు బాధ్యులనియు, పదసంవత్సరములు గడచిన వెనుక సంగారవేలుకెట్టిగారు మరల జైలునుండి ద్విగుణకృతకృష్ణత్వానామలతో వెడలిరాగలరనియు పలికిరి.

శ్రీయుతులు, మలైరత్నాసభాపతి ముచలియారు, సభాపతి ముచలియారు, గోవిందరాజ ముచలియారుగార్లు గూడ సంగారవేలుకెట్టిగారి సానుభూతిని ప్రకటించిరి.

తీర్మానము

శ్రీ డి. కొలంబె గారి క్రిందితీర్మాన ముపసాదించిరి. సంగారవేలు కెట్టిగారు, తదితర కార్మిక నాయకులు ను గావించిన అత్యంత సాహసమున త్యాగమునకు వారినీ సభ వారు అభినందించుచు వారలపై విధింపబడిన అతి కఠినమగు శిక్షలను తీర్మాన ఇంకెంచు చున్నారు అను తీర్మానమును శ్రీ డి. కొలంబె గారు రుపసాదించుచు క్రిందిశిక్షలలో నొకటిని శిక్షలను నిర్ణయించుటలో త్యాగమును ఏర్పడు తే మునలెను గాని ఆ సభకులను, నియమించు సభాపతి పోవలెననియు అ సభకులు ముద్దులు నిష్కోపముగ నిర్ణయించినను, జిల్లాజై వారిచుట్టి ప్రాయముతో నిష్కలంబులైనను, జ్యోతిగారి అట్టి నిర్ణయ మొసంగిన బట్టి దీనిని, తనన శిక్షతో విచారించియుండక తప్పదనియు, హైకోర్టునందు అపిలు జేయవలెననియు, హైకోర్టులో న్యాయము జరుగనిచో క్రివికానివిధమునగా పోవలెనని

యు, అందులకై ప్రజలనుండి సహాయనిధిని ప్రోత్సహించవలెనని పట్టిరి.

సిద్ధప తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదంపబడినది. అంతట సభ ముగిసెను.

సాంఘిక హక్కు అర్హులు

కలకత్తానుండి ఒక ముద్రాయి

లాహారు, మే 7:—సాంఘిక హక్కు సంస్థానము ను బాంబుకర్మాగారము సంస్థానమును అర్హులైనవారి మొత్తము 17 మంది కేర్లు తెలిసినవి:—ముకదేవుగారు (20 ఏండ్లు) లియల్వారు నివాసి, లాహారు జాతీయకళాశాల విద్యార్థి జయగోపాలు గారు (24) గుజరతువాలా నివాసి, కిశోరిబాలు (27) హుషియాబూరు నివాసి, అగ్రరాము గారు (30) పెయిల్కాల్ నివాసి, హన్సరాజివోస్వా (19) లాహారు క్రిష్టియన్ కాలేజీ విద్యార్థి, ధర్మవీరు (19) మజిలీదారు నివాసి, అనిల సంప్రముఖ్తగారు (25) కాశీనివాసులు. వీరందఱు లాహారు జైలులో నున్నారు. బార్నింగ్స్ (23) మైసూరు, మురేంద్రవారు బాన్సి, మహాదేవు ప్రసాదుబాన్సి, మురేంద్రనాథగంగూరి, జె. ఎన్. దాసు గుప్త, బ్రహ్మనాథు, రామగోపాలు ముక్తగారు, అజయపూరు గోపా, మనీష్య ప్రసాదు అనన్తిగర్లు కాన్పూరునందు అరెస్టుయిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తాలో అరెస్టు

కలకత్తా, మే 6:—రఘునాథప్రసాదు, బరాబజారులో నొక కంపెనీనుసాన్ని నిన్నను లాహారులో సాంఘిక హక్కు సంస్థానమును అరెస్టుజేయబడినది. నేడు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారింపబడి నేడురాత్రి పంజాబు గొంపోయెదరు.

మహాబీరుప్రసాదు జామీనుపై విడుదలపడుట

కాన్పూరు, మే 6:—ఎస్.బి. బాంబు దుర్ఘయము లాహారు బాంబు కర్మాగారముల సందర్శనమున యీవూరులో అరెస్టుయిన ఆగ్రురు యవకులలో నొకరగు మహాబీరు ప్రసాదుగారు, కాంగ్రెసు వాలంటీరుని నేడు జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుగారు స్వంతజామీను రూ 1000 యిరుల జామీను రూ 2000 పై విడుదలపెట్టబడిరి. ఈరెండు రెండు నెలలక్రిందట న్యాయానియా జబ్బుతో మండెను. జైలులో పడ్డదగ్గరనుండి మండునపట్టియున్నారు. అందుచే ఆస్పత్రి యందు యూరోపియన్ వార్డులో నుండునది.

డిల్లీలో ముద్రాణాలయము సోదాజూచుట

డిల్లీ, మే 6:—పోలీసువారు నేడు ముద్రాణాలయము “సంజీవి ప్రెస్” గ్రంథవిక్రయశాలను సోదాచుచి కొన్ని కాగితములను ఎత్తుకపోయిరి. ప్రెస్ ముద్రాణాలయ ఆధార్య తూర్పు సేనాశాస్త్రిగారు ఊరలేకండి ఎస్.బి. బాంబుకేసు సందర్శనమున యి జరిగెను. (ప్రె. ప్రె.)

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల

వారి ఉపన్యాసము

పై యోగీశ్వరులవారు 2, 3, 4, కేడీలవరకు సంస్కృత రంలో అనేక గొప్పగొప్ప వేదాంతసాధనములను మూడురోజులు ఉపన్యాసముచేసి అప్పటినుండి 5-4-29 వ తేదీన నిడదవోటకు వెళ్లి యెరులకు ఉపన్యాసముచేసి 11-4-29 వ తేదీన పగలుబడిలో బయలుదేరి సాయంత్రం దుర్గాడ స్టేషనులో డిగ్రీతోటపట్టి కొండలలో నుండు శ్రీశాంతి ఆశ్రమమునకు వెళ్లి బోవుచున్నారు.

గోపాలరావు.

యూనివర్సల్ మ్యూచియల్ యెడ్ అండు పూర్ హౌసెస్ అసోసియేషన్ లిమిటెడ్

ప్రధాన కార్యాలయము - మద్రాసు

నోటీసు

మిస్టర్. సి. జి. ఆల్బాండ్సు రైల్వే అను నాతిడు 1-4-29 తేది నుండి మార్చి 1 జెంటిలుగా లేడనియు, ఆతని స్థానే ప్రాథమిక ప్రకారావు, (ప్రాప్రయియర్, కలింగ్ ఎస్ట్రీ లాభాంత బ్యాంక్, విజయనగరం) అను నాతిని 10-4-29 తేది నుండి ఆంగ్లరాష్ట్రములో ఉత్తర పరగణాలకు ముఖ్య ప్రతినిధిగా ఏర్పరచితిమనియు, యింక మూలముగా ఎల్లరకు తెలుపడమైనది. 289 తిరుకెట్టిపేటి, హెచ్. వెంకటేశయ్య. మద్రాసు. 4-5-29 కెక్రటర్.

రీసెట్టి మెంటు ఆర్థిక విచారణ

సంఘము

రహితులకు హెచ్చరిక

(ర. మండేశ్వరకర్తగారు)

ఈ కమిటీవారు ప్రస్తుతము 1-5-29 మొదలు 6-5-29 వరకు కృష్ణా జిల్లాలోని కొన్ని గ్రామములలో సంచారము చేయుచున్నారు. అక్కడి రహితుసోదరుల కోరికపై నేను మాడ వారితో, కాతవరం, గుడ్లవల్లెరు, గోకవరం, పెడన మున్నగు గ్రామములకు పోతిని. ప్రజలలో కమిటీ యెదుట తమ ఇబ్బం దలను తెలుపుకొనవలెనని, ఉత్పంత బాగుగనే యున్నది. కాని కమిటీవారు గ్రామమునకు వచ్చుటకు ముందుకోజుననే రహితులందఱు సమావేశమై, తమ గ్రామములో. ఋణములు, క్రియధరలు, కాలరేట్లు వ్యవసాయపు ఖర్చులు, కుటుంబ ఆదాయవ్యయములు, మున్నగు విషయములగూర్చి గల యావత్తు నస్తావేజు రూపకమైన సాక్ష్యమును సిద్ధపరచుట, (2) వాజ్మూల రూపకముగ, చెప్పవలసిన విషయముల గూర్చి స్పష్టముగా చెప్పగలవారిని, 5 యకరముల వార నొకరిని, 10 యకరముల వారి నొకరిని, 25 యకరముల వారి నొకరిని ఈ విధముగా దరహంపైన పట్టాదార్లు సిద్ధిగతుల చేలిపెనువారి నేర్పరచుట (3) గ్రామమునను కరణముల హాజరుపరచుట (4) సమావేశ స్థలమును నిర్ణయించుట, ఈ పనులు ముందుగ ప్రతి గ్రామమున జరిగిన కాని కమిటీవారి పని కులభము కాదు. కనుక రహితు సోదరుల దీనిని పూర్తిగ గ్రహించి, ముందు 80 సంవత్సరము లో ఈ పెట్టి మెంటు కేరతో తమపైన 4 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయల పెచ్చుపన్ను భారము విరుముకుపడనున్న దను సంగతి దృష్టిలో నుంచుకొని, కమిటీవారి యెదుట పై అంశముల గూర్చి సమగ్రంచినను స్పష్టముగాను నివేదించి తమ ధర్మము నెరవేర్చు హెచ్చరించుచున్నాను. కృష్ణాజిల్లా అసంతరము వారు పశ్చిమ గోదావరికి వచ్చెదరు. కాన వెంటనే మేల్కొంచి రహితు సోదరులు ఉత్సాహమునక, కార్యక్రమ మేళగించి, తమ వాదమును, వాగ్రూపకముగాను, దస్తావేజుల మూలముగాను ఋణాపుచేయుటకు తమకు గల సాధనముల సమీకరించి సిద్ధ పరచవలసి యున్నది.

ఇటు చూడుడు

ఇటీవల నొక పుష్కరముక్తింప కీర్తికృతులైన (లేటు, సంస్కృతాంధ్ర పండితులు, గవర్న మెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజి, రాజమహేంద్రవరము) ఆకుండి న్యాయశాస్త్ర శాస్త్రులుగారి గ్రంథరాజము లాంధ్రదేశ గ్రంథాలయములకును కోరినవారి కెల్లరకు నీక్రిందితగ్గింపుధరల కొనగలబడుచున్నవి. మేమాసాంతములోపల గై కొనువారలకు ఆంధ్రవాగ్దశచిత్రగ్రంథరాజముల సంపుటిని పోస్టేజీ మేమే భరించి రూ 2-8-0 వి. పి. గా పంపుదుము. కొలదిప్రతులుమాత్రమే గలవు. సమయముమించిన లభింపవు. పునర్ముద్రణము దుర్లభము.

పితాపురాసానవిద్యాలయ గ్రంథసమితిహాడ యీక్రింది అక్షరమునకు వ్రాసినచో వెలకు లభించును.

- 1. ఆంధ్రనైషధము. 0-3-0
- 2. పరాశరస్మృతి (ఆంధ్రవచనము) 0-4-0
- 3. ప్రబోధచంద్రోదయము 0-6-0
- (కృష్ణమిత్రుని సంస్కృతసాహిత్యమునకు తెలుగు)
- 4. గంగాలహరి 0-3-0
- 5. భారతకళి (కవిత్వభారతవిమర్శము) 0-6-0
- 6. అనర్థరాఘవము 0-10-0
- 7. భామినీవిలాసము (పండితరాజశతకమునకు తెలుగు) 0-8-0

వలయువారు:— ఆకుండి వేంకటేశాస్త్రి, “వ్యాసనికేతనము” నందరాడ, కోరుకొండపాస్టు, రాజమండ్రితాలూకా.

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి

గ్రంథములు

- 1. మరాఠు మనీష (తెనుగు) 4 0 0
 - 2. ఆశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపద్యోతము) 2 0 0
 - 3. సంస్కృత లోకోక్తులు (1800) తెనుగు వివరణముతో 1 0 0
 - 4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము 0 12 0
 - 5. ఉపనిషత్తులు. (ఈశ, కేన, కఠ, విశ్వేశ్వర) చక్కని తెనుగు పద్యములు 0 6 0
- వలయువారు:— 159 సాధనముక్కు- డిప్, అనంతపురము

మధురసవార్తలు

రాకపోకలు:—ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, ఎస్. సత్యనారాయణ్, సి. ఎస్. ముత్తయ్యంగారు, షాఫీనుహమ్మదు ఓ. కందస్వామిచెట్టిగార్లు కమిషనరీలో ప్రచారమునలిపి నేటి యుగయుగమునకు ముద్రాను చచ్చిరి.

జె. గ్రే. వి. సి. ఎస్. గార్లు గౌరవార్థి ఉదకమండలమున కేగిరి.

ఎస్. వి. రామస్వామి మొదలియారు, ఎ. సి. లెనా. వి. సి. ఎస్. గార్లు నేడుదయమునకు ముద్రాను చచ్చిరి.

మద్రాసు యువజనసమితి:—శ్రీమతి లక్ష్మీ పతిమిన్. ఎల్. కృష్ణబాయి, విశాలాక్షి అమ్మలకు ఎం. రత్న సభాపతి మొదలియారుగార్లు మన్ననవార్లు ఈనెల 9 తేదీని శ్రీ పెరుందూరునకు మద్యపాననిషేధము కొర కేగెదరు, విశిష్ట కూడ కేగదలచిన సభ్యులు ఎల్లంటి ఉదయము 8-30 గంటలకు లాకాలోకి ఎదురు బిచ్చు నిలవ స్థలమున కేరవలెను. మనసి 1 కి రూ 2 లా ఇచ్చుటను.

కాశీనివాసుల యూరపు పయనము:—కాశీ నివాసులకు పదియందొక ప్రముఖులు యూరపునందు పర్యటనము నులుపుట కేసును నేటి యుదయమునకు ముద్రాను చచ్చిరి. అందు కాంగ్రెసు ప్రముఖులగు శివప్రసాదును ప్రగారును ఆరెని సత్యము గలరు. పండిత శ్రీరామరాజుపాల్, పండిత రామనారాయణ మిశ్ర, బాబు పియారిలాలు రద్దీగి, మన్నగువారలకూడ కలరు. వీరలు నేటిరాత్రి మద్రాసునుండి బయలుదేరి కొలంబో పోయెదరు. అచ్చటనుండి యూరపున కేగెదరు.

నాగస్వర ప్రదర్శనము:—ఈ నెలలో ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన దినములందుసాయంత్రము 5-30 గంటలనుండి 8-30 గంటలవరకు పి. కె. సుబ్రహ్మణ్య పండితగారు నాగ స్వరప్రదర్శనము జరిపెదరు. 11 తేదీ పీపిల్లు పార్కు, 15 తేదీ రాబిన్సన్పార్కు, 19 తేదీ లోనున్నేర్వూరు, 10 తేదీ సిర జ్ఞానంపార్కు, 31 తేదీ వేణుగోపాల చెట్టిపార్కు, 15 తేదీ నారాయణ మొదలి పీఠిలో వసంతములపము, 12 25 తేదీలను మెరీన, 20 తేదీ నారాయణస్వామిచెట్టి లాన్ రాయచేట్ల, 24 కార్పొరేషను స్కూలు, 28 తేదీ నంగంబాకం టౌంస్పేర్వూరు, తేదీ మిర్యాపాబుపేట, 24 తేదీ పరకురాం మొలిగిది పార్కు, 27 తేదీ ఆర్యాస్వామి పిల్లపార్కు, 18 తేదీ రాఘవేంద్రరావు పార్కు, 9 తేదీ ఎవ్వలపార్కు కొనపేట.

శ్రీచిన్న కేశవ

పెరుమాళ్ళుగూడి ధర్మకర్తల దుష్పర్యలు

ఈనెల 1 న తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు చై నా బజారున పూలంగడికి యెదుట నుండు జలగం సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు ఎత్తకము చేయించును. తేకుమానుతో కట్టబడిన సగల ఆంగళ్ల కంటినిన్ని యెత్తి పారవేసెదమని సమాధు 100 మందిగల సుపు పెద్ద కొలహలముతో జూచువారికి గొప్ప ధీతి కలుగు నట్లు పెద్దపెద్ద కర్తలతోను త్రాళ్లతోను చచ్చి ఆంగళ్లను ముట్టించిరి. అందులో గుడి మణియం గుమాస్తాలు శ్రీపాదాం గులు సమాధు 20 మంది పోలీసులును ఉండిరి. విచారించగా, అచ్చట ఆంగళ్ల ఉండరా దనిన్ని యెత్తి పారవేయనట్లు ధర్మకర్తలను మేనేజరును ఆర్డరుచేసి పోలీసు బందోబస్తుతో అంపిట్లను మణియంగాను శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పిరి. అప్పుడు ఆహాకారములతో అంగడికి క్రామూర్తి త్రాళ్లతో కట్టుటకు పూనుచుండగా అంగడియజమాను లగు జలగం సుబ్రహ్మణ్యం సోదరులు పోలీసు స్టేషనుకు కబరంప గా ఫోయినట్లెవరుగారు వచ్చి యిరువురకు విచారించి ఆంగడివారివద్దనుండు అగ్రిమెంటును యిరువురకు జరుగుచున్న నోటిసువగై రా రికార్డుల నెల్లను చదివి చూచి గుడియువ్యోగము లకు బుద్ధిచెప్పి అంపిట్లెరిరి.

కలకత్తాలో దోపిడుగులు

30 మంది అరెస్టు

కలకత్తా, మే 6:—ఈ మధ్య జరిగిన దోపిడుగుల సంధర్భమున కలకత్తాలో నేడుదయము సుమారు 40 యింట్లు సోదా జేసిరి. సుమారు 30 మందిని అరెస్టుజేసిరి. వారిలో కొందరు పంజాబీలు.

(అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర వేపరుమిల్లుల కంపెనీ

మేనేజింగు ఏజెంట్ల ప్రకటన

ఈ కంపెనీ ప్రాప్త్యక్షమలో విశంసలపైన మరణుల ప్రకారము కర్నూటికు వేపరుమిల్లుల వాటాదార్లు యీ కంపెనీలో వాటాలను కొనుటకు ఈ నెలముగతము గడువు ఏ క్రింది చుటదెను. అంతకుంటే నధిక మగగడువు యిటువైని యొసగబడదు. కర్నూటికు వేపరుమిల్లుల వాటాదార్లు ఈ గడువులోపున వాటాలను కొనుటకుంకినచో యీ కంపెనీకిని వారికిని ఎటువంటి సంబంధమును ఉండదు. కర్నూటికు వేపరు మిల్లులలో వాటాల మొత్తమును పూర్తిగ చల్లించిని వాటాదారు యీ అంకాశము నువయోగించుకొనవచ్చును. ఇప్పటికి యీ కంపెనీలో వాటాలను కొనియుండని కర్నూటికు వేపరుమిల్లుల వాటాదార్లు యీగడువులోపున వాటాలనుకొని యీ కంపెనీయొక్క లాభములను పొందవలసిన దని ప్రార్థించుచున్నాము.

16-5-29 } మోతే మైడ్లా అందుకంపెనీ, రాజమండ్రి } మేనేజింగు ఏజెంట్లు.

విద్యుత్తు వ్యాపారుల సంఘము నెల్లూరు

నెల్లూరుజిల్లా విద్యుత్తు వ్యాపారస్థులయి యంత్రాధికారులయి సంఘస్థాపనకు వర్తకులైరు ఈ నెల తేదీ 5 న శ్రీ యుత చందూరు రామశ్రీ శేషిగారి నై సమిట్లు ఉండుతోటాలో సమావేశమైరి. ఏర్పాదయందు నెల్లూరు నబాలకేట కా పురపాలక శ్రీయుత నాథానంబెరువారు శేషిగారు అగ్యక్షత నహించి ప్రారంభోపన్యాసము సలిపిరి. వారు ప్రస్తుతము వర్తకులలో నై కమిషను లేకుండ జరిగించి, యద్యది సంఘ స్థాపనవ్వారా నెలవొట్టుట వ్యాపారపురోన్నధికి సత్కార్య కమి, యుత్సాహపూరితమగు మాటల నువన్యసించిరి. పిదప గావ్యదమ్మలలో నోకరగు శ్రీయుత వాకాటి సంజీవి శేషి గారు వ్యాపారసంఘము లేనిదోషమున నింతకాలము వర్తకులకు వెళ్ళుకట్టములు వాటిలైనవియు, దానంజేసి ధనవ్యయముగూడ సంప్రాప్తమయ్యె ననియు నేతత్సంఘము సర్వవిధముల వర్తకుల క్రేమోదాయకమనియు ముచ్చటగా నువన్యసించిరి పగం పడి సంఘోపన్యాసకర్తలగు శ్రీయుత చందూరు సుబ్బయ్య శేషిగారు పిన్నమునుగ్గలయ్య వర్తకసంఘము యొక్క యాశక్యకానుకూర్చి, జరిపిలిపలుకులతో ఉపమాన ఘోషిస్తూ, సోదాహరణయుక్తమై గంభీరమగువంతో కొప్పునున న్యాసము సలిపి, వర్తకము నెఱపిరి.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ది 12-5-29 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ నూతనసభ్యుల సాధారణ సభ తేనాలిపట్టణములో శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు పంతులుగారి భవనమందు జరుగున గనుక నిదిచరలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలియబరచినప్రకారము గ్రామసంఘముల నేర్పరచి ఫీర్కాలవారిగా జిల్లాసంఘమునకు ఎన్నుకొనబడినసభ్యులపేర్లను గ్రామసంఘసభ్యుల పేర్లను, చంభాలను 7-5-29 తేదీలోపుగ జిల్లా సంఘ కార్యదర్శికి జేరునట్లు పంప గోరుచున్నాము.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

12-5-29 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘపు నూతనసభ్యుల సాధారణసభ సమావేశము తేనాలిపట్టణమున శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు పంతులుగారి భవనమందు, ఈక్రింద నుదాహరించిన యంశములు చర్చించుటకు జరుపబడును గావున సభ్యులు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

1. కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమము.
2. నూతన కార్యనిర్వాహక సభ్యుల ఎన్నికలు.
3. రాష్ట్రీయ సభ ఎన్నికలు.
4. మద్రాసు శాసనసభకు, భారత శాసనసభకు అభ్యర్థులను రాష్ట్రీయసంఘమునకు సిఫార్సుచేయుట.
5. మద్యపాన నిషేధమునకు, విదేశీనస్త్రు బహిష్కరణమునకు ఉపసంఘముల కేర్పరుముట.
6. ఇతర ముఖ్యోపయములు.

మద్ది వెంకటరంగయ్య,

కొల్లా కాశీవిశ్వనాథం,

కార్యదర్శులు.

మద్రాసు పార్లమెంటరీ కమిటీవారి నివేదిక

భూమితనఖాబ్యాంకి నిర్మాణము

150 క్రొత్త ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు

(ఉదకమండలము విలేజుల పంథివార్డు)

ఉదకమండలము, మే 6:—పైయుకమమనువారికి తోడ్పడి నియమింపబడిన మద్రాసు పార్లమెంటరీ కమిటీవారు ఈ నెల 22 న తేదీని సమావేశమై, కొలంబో రూఢిగ తెలియుచున్నది. కార్యదర్శి అగ్యక్షమనూ, చంభాలించి చిత్తునివేదకను తెయరుచేయుచున్నారు. పార్లమెంటు వారు విశ్చనివేదికను చిత్తుించి ఆమోదించి మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు నైమను కనువనువారికి పంపెదరు.

పంచాయితీ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు

500 కు పైబడిన పంచాయితీ గ్రామములందు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలను స్థాపింప ప్రభుత్వమునారు కొంతమొత్తమును ప్రణ్వేకించియున్నారు. గ్రామపంచాయితీలు ఆగ్రామమునందలి ఆన్ని నాతులవారికి అనుకూల సౌకర్యమున ఒక భవనము నిర్మించుటను, లేకున్న పాఠశాలకు ఉపయోగమున భవనమును ఆర్డెను తీసికొనవలెను. పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు పాఠశాల నిర్వహణమునకు కొంతమొత్తము గ్రాంటుగ ఇచ్చెనరు. గ్రాంటు మొత్తము పోను మిగత భిర్తులను పంచాయితీలు భరింపవలెను. ఇట్టి 150 నూతనపాఠశాలలను ఈసంవత్సరమున స్థాపింప ప్రభుత్వమువారు దృఢీకరించియున్నారు.

లాండు రెవిన్యూ చట్టనిర్మాణము

గౌ. సర్ నారాయణ మోక్షోరి బ్యాంకుగారు నేటిదినము సిమ్లాకు ప్రయాణమై పోవుచున్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల రెవిన్యూ సభ్యుల సమావేశము సిమ్లాలో జరుగు ననియు ఆసమావేశమున లాండు రెవిన్యూ చట్ట నిర్మాణము కొమయమై చర్చ జరుగు ననియు, ఈ సభకు గాను సర్ మోక్షోరి బ్యాంకుగారు సిమ్లాకు వెళ్లరనియు తెలియుచున్నది. వీరు ఈనెల 23 న తేదీని ఉదకమండలము ప్రభుత్వ భవనమున జరుగు స్టేటు బాల్ పట తిరిగి నిచ్చెదరనియు, ఆ సమయమున కె. సి. వి. ఇ. టిరుద చిహ్నములను వైశాఖనెడరనియు తెలియుచున్నది.

డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటు

ఉద్యోగములందు నివిధ సంఘములవారికి తగు ప్రాతినిధ్య మివ్వవలయునను నూత్రమును దృష్టియందుంచుకొని స్టాఫ్ నెలెక్షను బోర్డువారు పి. ధనరాజులు, వి. యస్. ఆబనాధరావునాయుడు, ఆర్. సి. శోభన్, రోమమహాపాత్ర, రంగ రావుగార్లును డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటు పదవులకు సిఫార్సు చేసిరి. వీరు నేటిదినము గవర్నరుగారిని సంధ్యించిరి.

భూమితనఖా బ్యాంకి

భూమితనఖా సెంట్రలు బ్యాంకిని ఏర్పరుచుటకై ఈ సంవత్సరపు బడ్జెటుంగందు కొంత మొత్తము ప్రణ్వేకింపబడెను. బ్యాంకినిర్మాణమునకు సంబంధించిన నికరములనునిర్ణయించుటకై ప్రభుత్వమునారు కొంతకంటి ప్రముఖులను ఉదకమండలమునకు ఆహ్వానించియున్నారు. ఈసంవత్సరమున రాజా సర్ అన్నామలె నెట్టిగారు, టి. ఎ. రాకలింగం నెట్టిగారు, సి. గోపాలమినను, ఆర్. రామచంద్రరావు, వి. రామదాసుపంతులు, ఇంసీయలు బ్యాంకి ప్రతినిధి ఆహ్వానింపబడిరి తెలియుచున్నది.

మద్రాసు కార్పొరేషను హెల్తుఆఫీసు

డాక్టరు సి. గోవిందప్పిగారిని మద్రాసు కార్పొరేషను హెల్తుఆఫీసరుగ నియమించుటను ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించి రని తెలియుచున్నది.

బాలికలకు మూడవఫారమువరకు ఉచితవిద్య

గావోపు సంవత్సరమునుండి మూడవఫారమువరకు బాలికలకు ఉచితముగ విద్య గరవుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. (తంతివార్డు)

కొల్లూరుబోర్డు హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థి సంఘపు ద్వితీయసమావేశము మే 12 తేదీ ఆదివారమునాడు జరుగును గాన పూర్వవిద్యార్థులందరు తప్పక నయచేయ ప్రార్థితులు.

జ. ప్రసాదరావు,

కార్యదర్శి.

ఉద్యోగ స్వీకారము

తెలమిళనాడు కాంగ్రెసు రంగముపై వాలిన తెర పైకి లేచినది. మధురలో గత ఆదివారము నాడు జరిగిన రాష్ట్రీయసంఘ సభలో, కాంగ్రెసు పక్షమువారికి ఉద్యోగ స్వీకారమున కనుమతి యొసగబడెను. రాష్ట్రములకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించ వలెనని తీర్మానింపబడెను. శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసయ్యగారు, సత్యమూర్తిగార్ల ఆందోళనము చాల వరకు ఫలించెను. ఇక, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే సీతీర్మానము సంగీకరింప జేయుటయే కొరత. అదిగూడ తీరిన, కాంగ్రెసు పక్షము వారు ద్వంద్వప్రభుత్వముతో కాలము గడుపుచు, దాని ఉపయోగమును ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేయు చుండవచ్చును. ఈ విధానము సర్వపక్షములవారిచే నిరసింపబడుచున్నను, కాంగ్రెసు మంత్రు లికమీద దీని యుపయోగమును చాటెదరు గాబోలు. స్వరాజ్యమునకును, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకును, ఇయ్యది ప్రథమ సాపాన మని రుజువు చేసెదరు గాబోలు. ద్వంద్వ పరిపాలనముతోనే కాంగ్రెసు పక్షము తృప్తిచెందుచున్నపుడు, అంతకన్న కొంచెము మెరుగుగ పైమను సంస్కరణములతో కాంగ్రెసు పక్షమువారు తృప్తిచెంద రని, తలచుట కేలుల వీలుండును? తెలమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము, ఇతరరాష్ట్రములవారికి గలిగించు నిరుత్సాహమునకు మేరయుండదు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ మిటీవలనే ఉద్యోగ స్వీకారము పనికిరాదని, ఏకగ్రీవముగ సూచించెను.

వంగదేశమునందు, ద్వంద్వ పరిపాలనమును పునరుద్ధరించు నిమిత్తము, శాసనసభ రద్దుచేయబడి నది. ఇట్టి సంకల్ప మిడేరకుండుటకు, అక్కడి కాంగ్రెసుపక్షమువారు ప్రబలాందోళనము నలుపుచున్నారు. వంగదేశము ద్వంద్వపరిపాలనమును ప్రేమింపదని, వీరు ప్రకటింప యత్నించుచున్నారు. ఇరువదిమంది కాంగ్రెసుప్రముఖులు ఎట్టిపోటీ లేకనే ఎన్నికొనబడెదరని, తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యు లధికసంఖ్యలతో శాసనసభలో ప్రవేశించు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. వంగదేశము ద్వంద్వ పరిపాలనమును తొలగించుటకు బద్ధకంకణురాలై యుండ, చెన్నరాష్ట్రము దానిని చేపట్టి గౌరవించుటకు సంసిద్ధత జూపుచో, ఎట్టి నిరుత్సాహము గలుగునో యూహించుట సులభసాధ్యము. మద్రాసు రాజధాని ఉద్యోగస్వీకారమున కొడబడుచో, ఇతర రాష్ట్రముల గౌరవము సీరాష్ట్రము పోగొట్టుకొను నని, పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారు ఖండితముగ బలికిరి. మితవాదదృక్పథముగల మాళవ్యగారు అతివాదము గావించుచున్నారని, శ్రీనివాస

అయ్యంగారు ప్రభుత్వము అధిక్షేపించుట సహజమే యయినను, రిస్పాన్సివ్ హకారవాదాలును, సహకార వాదాలును, మంత్రిపదవీ స్వీకారము నిరుపయోగమని గుర్తించుచున్న సమయమున, కాంగ్రెసుపక్షమువారు వెనుకకుబోవుట ఎంత హాస్యాస్పదముగ నుండునో, దెలుప నక్కరలేదు. ఇంత కాలమునకు మాంటుఫర్డ్ సంస్కరణముల విలువను కాంగ్రెసుపక్షమువారు గ్రహింప గలిగినందులకు, అధికారవర్గమువారు వీరిని అభినందింపకమానరు.

మద్యపాననిషేధము, ఖడ్గరు స్వదేశీ, నిరుద్యోగ నివారణము, కార్మికాభ్యుదయము, లాండురివిన్యాసిజ్ఞయము, నీటివనతులు, వైద్యసహాయము, రోడ్లు, న్యాయశాఖా కార్యనిర్వాహక శాఖా విభజనము, ప్రారంభవిద్యాభివృద్ధి, అడవుల యిబ్బందులు, ఇరిగేషను సౌకర్యాభివృద్ధి మున్నగు సంస్కరణములెన్నియో, తెలమిళనాడు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు పొందుపరుపబడెను. వీనినిన్నిటిని, మంత్రిపదవులద్వారానే కాంగ్రెసుపక్షమువారు చేకూర్చదలచుచో, నింతకన్న భ్రమ వేయండదు. పైమనుకమిషనును బహిష్కరింపవలసినయవసరమే గనుపించదు. ఇంతకాలము ద్వంద్వపరిపాలనమును బహిష్కరించి యుండుట పొరబాటుని, కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఒప్పికొనినటులయినది. ఇట్టిసితిలో నూతనముగబయలుదేరి ఉద్యోగస్వీకారము నామోదించిన “దేశము ముందు” అనుపక్షమును విమర్శింపవలసిన యవసరముండదు. సహకారమే, శరణ్యమనియు, లాభకరమనియు, కాంగ్రెసుపక్ష మంగీకరించినటు లగును. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు తెలమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానమును నిరాకరించి, దేశకారవమును కాపాడెదరని నమ్మెదము. పండితమాళవ్యాగారి హితవును తా మాలకింపజాలమని, శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రీతైస్సు ప్రతినిధితో బలికిరి. అధినివేశస్వాతంత్ర్యముగోరువారు స్వరాజ్యసంపాదనకై పాటుబడజాలరని, వీరు చాటుట, అనవసరనిదయగుచున్నది. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నామోదించువారిలో, గాంధీ, నెహ్రూ, వల్లభాయిపటేలు, మున్నగుధీరులు కలరు. వీరు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి, స్వరాజ్యస్థాపనకు తోడ్పడనమర్థులనుటకు సందియము లేదు. ఉద్యోగస్వీకారము నామోదించువారు, స్వరాజ్యస్థాపనకు పాటుబడగలరని, నమ్ముట కవకాశము గనుపించదు. కాంగ్రెసు పక్షము స్వాతంత్ర్యదృక్పథమును కోల్పోయిన పిమ్మట, దేశగౌరవము బడయు నని గాని, త్యాగ సమన్వితముగ కార్యక్రమమును నిర్వహించు ననిగాని తలంప వీలుండదు. ప్రాయశః తెలమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము, అంత్యమునకు ప్రారంభమని తోచును. ఇప్పుడయినను ఇతరరాష్ట్రములు మేల్కొని, యీతీర్మానమును తిరస్కరించుట యవసరము. దేశమంతయు పైమను కమిషనును బహిష్కరించినది. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము దప్ప తక్కుంగల వరములతో ప్రజలకు బనిలేదని చాటి నది. కాంగ్రెసు తీర్మానమును దేశ మనుసరించి, ఇంగ్లండును దిగ్భీమ జెందజేసిన సమయమున, కాంగ్రెసుపక్షము ద్వంద్వపరిపాలనమును చేపట్టునని వెల్లడియగుట ఎంత యవమానకరమో యూహింపవచ్చును. ఇట్టి యవమానము వాటిల్లకుండు, బొంబాయిలోగూడనున్న భారతకాంగ్రెసు

సంఘమువారు నివారించెదరు గాక! ఉద్యోగస్వీకార సమస్య క్రొత్త గాదు. చాలకాలమునుండియు, కొందరు దీనికొర కాందోళనము నలుపుచునే యున్నారు. తెలమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానమునందు, అపూర్వవిషయము గనుపించదు. ప్రజలలో నూతనోత్సాహము గలిగించుట కిది తోడ్పడజాలదు. స్వరాజ్యలక్ష్యమువంకకు ప్రజలను గొంపోవుట కిది ప్రోద్బల మొసగజాలదు. అసహాయోద్యమము మరియొకమారు పైకివచ్చుచున్నదని భావించుచున్న వారికిని, బాష్టోలీదృశ్యము గాంచి తృప్తిజెందినవారికిని, తీరని నిరాశ గలిగించుట కిది తోడ్పడగలదు. ప్రజలలో పొంగిపొరలుచున్న భావ తరంగములను అణచివైచుట కిది సహాయకారి గాగలదు. ఇట్టితీర్మానమునకు కారకు లయినవారిని, దేశభక్తు లభినందింపజాలరు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ

రాజోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ చాల ముఖ్యమయిన దనుటకు సందియములేదు. ఈ సభవారు, నూతన నిర్బంధ ప్రయోగము నెదుర్కొను మార్గములను నిరూపించి, సత్వర స్వరాజ్య సాధనలను వేర్కొన వలయును. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుట కిదివరకే ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు, అన్ని రాష్ట్రములలో పర్యటనము నలపి, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును కొనసాగింపవలెనని ప్రజలను ప్రోద్బలపరచుచున్నాడు. ఖడ్గరు నిర్మాణమునకై ధనమును ప్రోగు చేయుచున్నాడు. స్వశక్తిసాధనములలో నిది ముఖ్యమనుటకు సందియములేదు. మద్యపాననిషేధము, హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము, అన్యతానివారణము మున్నగు అంశములు గలవు. వీనినిగూర్చి పండిత మదనమోహనమాళవ్యాగారు ప్రజలను ఎచ్చరించుచున్నారు. కార్మికసమస్య విషయమగుచున్నది. కార్మికరక్షణబాధ్యతను కాంగ్రెసుసంఘము వహింపక తీరదు. రాజోవు ఎన్నికలలో సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనకై పాటుబడ నిశ్చయించిన వారిని శాసనసభల కంపుట కేర్పాటులు జరుగవలయును. సాంఘికభేదదృష్టి తొలగి, జాతీయదృష్టి వ్యాపించు నటుల జూడవలయును. ఇందు నిమిత్తమై కృషి జరుగునటుల, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమును ప్రోద్బలపరచవలయును. ఇప్పుడు కార్యదీక్ష యవసరము. స్వరాజ్యసంపాదనకు పెట్టినగడువును పెంచ గోరుటవలన, అది ఎప్పటికిని వెనుకకు బోవుచునే యుండును. మనఃస్ఫూర్తిగ కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును భారతీయులు సాగించి, పిమ్మట వాయిదా పెంచగోరుచో, అర్థ ముండును. లేనియెడల వీరిబల హీనత బయల్పడుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. కాంగ్రెసుసంఘములందు సభ్యులు విరివిగ జేరవలయును. కాంగ్రెసుసంఘములు లేనిచోటుల వానిని నెలకొల్పియు, ఉన్నచోటుల వానిని పునరుద్ధరించియు పాటుబడుట యవసరము. కాంగ్రెసుబలమును పెంపొందించుటకు, సభ్యులసంఖ్య పెరుగవలయును. కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినపిమ్మట, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము అతివేగముగ జరుగునటుల ఏర్పాటుల గావించిన గాని, ప్రయోజన ముండదు. ప్రజల కార్యదీక్ష పెరుగజాలదు. దేశ మింతకన్న వెనుకమార్గము బట్టకుండు జూడవలయును.

హైద్రాబాద్ ఎలక్ట్రిక్ సరఫరా

హైద్రాబాద్ ఎలక్ట్రిక్ సరఫరా శాఖయొక్క ప్రథమ నివేదిక వెలువడినది. 1919 సంవత్సరమున చెన్నరాజధానిలో సీమియం మై సర్వే ప్రారంభమయ్యెను. సీమియం తుల్యుగల ప్రదేశము లక్ష్యపించబడెను. సీమియం క్షిద్వా రా విద్యుచ్ఛక్తిని సంపాదించి పరిశ్రమలకు పయోగపడుటలు జేయవలయునని, యీ శాఖ వారు తలపెట్టిరి. మైకారా విధానమునకు, మైకేటు కంపెనీ కిచ్చిన సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచుకొనిరి. సర్వేని జరుగుచుండెను. మైకారా, పాపనాశనం, కంబార్ ప్రదేశములలో పరిశోధనలు జరిగెను. సాత్ ఇండియా రైల్వేవారు, తమ రైల్వేలను విద్యుచ్ఛక్తిద్వారా నడిపించుటకు తలపెట్టి ప్రభుత్వమువారి కిరణశోధనలకు తోడ్పడిరి. 1926 వ సంవత్సరమున ఇందునిమిత్తముక కమిటీ ఏర్పడెను. మైకారా విధానమును కొనసాగించుటకు వీరు సిఫార్సుజేసిరి. ఇందుకుగాను ప్రత్యేక శాఖ యొకటి ఏర్పరుపబడెను. మైకారా విధానముగాక, శివరామకొండలు, కంబార్, పింజకవి, పాపనాశనము ప్రాజెక్టులు పరిశోధించబడెను. మొదటిది తృప్తికరముగ లేదని మొదటనే వదలివేయబడెను. కంబారు పింజకవి ఏర్పాటులవిషయమున కొంతకాలము పరిశోధన జరిగినప్పటికి, నవి వదలివేయబడెను. పాపనాశనము పరిశోధనలు మాత్రము కొనసాగుచున్నవి. రైల్వేబోర్డు ప్రతినిధులును, ఇంజనీరులును కలసి యోచించిరి. రైల్వే అధికారులతోగలసి యోచించిరి. ఫిఫ్ ఇంజనీరుగారు, బొంబాయి రాజధానిలోని తాతా హైద్రా ఎలక్ట్రిక్ సరఫరాను పరీక్షించి వచ్చిరి. మైకారా విధానము అమలులోకి వచ్చుచో, విద్యుచ్ఛక్తిని దక్షిణ హిందూదేశమున దంతటను వ్యాపింపజేయవచ్చునని, రిపోర్టు వెలుపుచున్నది. చెన్నపురికి గూడ దీనిలాభము గలుగును. ఇందుకు సంబంధించినటు మొకటి రిపోర్టుతో చేర్చబడినది. ప్రధానమగు శాఖలనుండి గ్రామములకుగూడ విద్యుచ్ఛక్తిని సమకూర్చవచ్చునని యాహింపబడుచున్నది. పార్లమెంటు, వ్యాపసాయిక పరిణామమున కిది తోడ్పడవచ్చును. ఎంతవరకీ ఏర్పాటు లనుకూలించునో, కాలమే తెలుపగలదు.

మైసూరు సంస్థాన ప్రజల సమావేశము

మైసూరు పితామహులగు వేంకటకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయిన సంస్థాన ప్రజా సమావేశము, బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనము గోరుచు తీర్మానించెను. వాక్స్వాతంత్ర్యము, పూజా స్వాతంత్ర్యము, కార్యనిర్వాహక న్యాయ శాఖా విభజనములకు సంబంధించిన తీర్మానముల గావించెను. జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణ మవసరమని, మైసూరు సంస్థాన పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. వాక్స్వాతంత్ర్యము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యమెటుల యంతరించెనో, వేంకటకృష్ణయ్యగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసములో సూచించిరి. జన్మ స్వాతంత్ర్యములకు తీరని భంగము కలుగుచున్నది. వెక్కు పత్రిక లంతరించినవి. సాంఘిక కలహములు పెచ్చుపెరిగినవి. ఇందుకు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనమే తగిన ప్రతిక్రియ యగును. బట్లరుకమిటీ రిపోర్టు సంస్థాన ప్రజల సేమాత్రము తృప్తిపరుపదని, అధ్యక్షులు అభిప్రాయపడిరి. సంస్థాన ప్ర

జలు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనమును గోరుచున్నారు. వారికోర్కెను తీరస్కరించుటవలన, ప్రజలలో సంతోషి గుడురుట దుర్లభము. సంస్థాన ప్రజల యభిలాషలను బట్లరుకమిటీవారు విచారించకుండుట గొప్ప లోప మయ్యెను. ఈ సంగతిని గ్రహించక, సంస్థాన సమస్యను పరిష్కరింప వీలు లేదని, తేటతెల్లమగుచున్నది.

కళారాహిత్యము

ఇంగ్లాండులో నానాటికి పట్టణనిర్మాణము కళారహితముగ నున్నదని, కాంటరుబరీ ఆర్చిబిషప్పగారు వగచుచున్నారు. ఏథెన్సు, పెనిసు పట్టణములను చూచినప్పటికి, వీరి కిట్టిరాశ గలిగినది. హిందూదేశమునందుగూడ నూతనముగ నిర్మింపబడు బంగళాలు, గృహములలో, శిల్పకళా నైపుణ్యముగాని, నేత్రమున కానంద మొసగు ఏర్పాట్లుగాని గనుపించుచున్నవి. ప్రతిగ్రామమునందును ప్రాచీనకాలమున ఎట్టి సుందరమగు దేవాలయములు నిర్మింపబడెనో, శిల్పచాతుర్య మెటుల గోచరించుచుండెనో చూచిన, హిందూదేశము నందును ఇంగ్లాండునందువలె, గ్రామసౌందర్య మెటుల యంతరించుచున్నదో గానవచ్చును. ఆర్చిబిషప్పగారికి గలిగిన విచారమునకు ఆధారము లేకపోలేదు.

ఆయుధనిర్ణయము

ఆయుధవినిర్ణయసమావేశమువారు తుదకు గావింపిన తీర్మానము కడు సందిగ్ధముగ నున్నది. ఆయుధములను ప్రత్యక్షముగ పరీక్షించుటగాని, పరోక్షముగ తగ్గించుటగాని పనికిరావని సూచించబడెను. ఆయుధముల కగుభిరున్న ప్రచురించిన చాలునని తెలుపబడెను. ఆకున కందని పోకను పొందని యిట్టి తీర్మానము, ఆయుధ వినిర్ణయము పట్ల వివిధజాతులకు గల ఉత్సాహరాహిత్యమునకు నిదర్శనమని చెప్పవచ్చును. ఆయుధములను తగ్గించుట కవసరమగు ముఖ్యాంశములను తీసివైచిన పిమ్మట, తీర్మానమున కెట్టివిలువ యుండజాలదు.

నైమనుగారిపై నాగభూమి

లాయడుజార్జిగారికి నైమనుగారు తోడ్పడుటచే కన్సర్వేటరు కౌగ్రహము కలిగినది. వీరి నెదిరింపగూడదను బడంబడికను రద్దుజేయవలయునని, మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక గోరుచున్నది. ఎన్నికలలో నైమనుగారు రోడిపోవుచో, విషమస్థితి జనించునని, డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక ఘండలించుచున్నది. ఇప్పుడయినను, నైమనుగారి నెదిరింపరను, నిశ్చయము గనుపించదు. బాల్జువినుగారి ఆజ్ఞ ప్రకారము, కన్సర్వేటరులు నైమనుగారితో పోటీనలుపగూడదు. అందుచే, వీరికష్టము లింతటితో తొలగవచ్చును.

కబాలిగారి నైపుణ్యము

పి. యన్. కబాలిగారు మైసూరునైపుణ్యము కుడు, తన స్వంతవిమానమును "ఆర్య" అను దానిపై ఇంగ్లాండునుండి హిందూదేశమునకు ప్రయాణము నలుపనున్నారు. మధ్య నెక్కడ దిగకుండ పయనము నలుపుటకు వీరు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నము సఫలమై, హిందూదేశమున నిపుణులగు నైపుణ్యముగూడ గలరని రుజువుగూకయని కోరెదము. తగిన శిక్షణ నొనగుచో, భారతీయు లితరజాతుల కేశాఖయందును దీనిపోరని చెప్పవచ్చును.

లండను : బహిష్కారము

లండనులో నైమనుకమిషను బహిష్కార ప్రదర్శనములందు పాల్గొనినందులకై సన్యాల్ గారికి జామీను శిక్ష విధింపబడెను. హిందూదేశమునందు నైమను కమిషను పర్యటనమునకు ఫలముగ, పోలీసు దౌర్జన్యము ప్రబలెను. ఇంగ్లాండులోగూడ నిట్టిపరిస్థితి గలిగినందులకు, న్యూలీడరు పత్రిక వగచుచున్నది. ఇందువలన, భారతీయులలో పెరిగిన అసంతోష మురిత పెరుగునని, యీ పత్రిక చాటుచున్నది. ఇంపీరియల్ మతము పట్ల ఏవగింపును బెంచుటకు, నైమను కమిషనువా రధికముగ తోడ్పడిరని చెప్పవచ్చును.

నౌకానమస్య

నౌకల సంఖ్యను నిర్ణయించుటయ గాక, దానిని తగ్గించుటగూడ అవసరమని, అమెరికా ప్రతినిధియగు గిబ్బను గారు సూచించియుండిరి. అమెరికను సూచనలను లెస్సగా విచారించువరకు, ఈ సమస్య విషయమై చర్చ నాపివేయవలసినదని, జపాను ప్రతినిధి జనీవా సమావేశములో ప్రతిపాదించగ కుక్కడను ప్రభువుగా రందు కంగీకరించిరి. ఇకమీద చర్చ అసలు సాగునో సాగదో చెప్పవీలులేకున్నది.

మరణశిక్ష

స్విస్సు స్టేట్సు కౌన్సిలువారు, పీనలుకోడ్డులో మరణశిక్షను ప్రవేశపెట్టుటకు నిరాకరించిరి. కాని ఖయిదుశిక్షను మాత్రము నిలిపియుంచిరి. మరణ శిక్షవలన, శిక్షింపబడిన నతడు బాగుపడుట కవకాశముండదు. ఇట్టిశిక్షను దీనివేయవలయునని భూత దయాపరులు చాలకాలమునుండియు గోరుచుండిరి. స్విట్జరులెండువా రిందుకు బూని, ఆధునికాభిప్రాయముల ననుసరించిరి.

డిరివెరాగారి వాగ్దానము

స్పెయిను నిరంకుశాధికారి యగు డిరివెరాగారు తమ నిరంకుశాధికారము అవిచ్ఛిన్నముగ సాగునని, వాగ్దానము జేసిరి. వీరింతకుపూర్వము, విశ్వవిద్యాలయములనుగూడ నిలిపివైచిరి. ఇకముందు వీరేమిచర్యల నవలంబించెదరో తెలియదు.

ఉదకమండలం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలం, మే 7:—పాత్రాజ్య సగమునండి సత్యురంగంవరకును కోయంబత్తూరువరకును రైల్వేమేయుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు. ఈవిషయమున మైసూరురైల్వే ఉద్యోగియు, డి. ఇ. రైల్వే ఉద్యోగియు నిగురురు విచారణసలిపి నివేదించవలసినది నియమింపబడిరి. వీరు తమ రిపోర్టును తయారుచేసిరి. దాని నిపుడు రైల్వే బోర్డువారు పరీక్షించుచున్నారు. ఈ రైల్వేలైను నిర్మింపబడినచో బొంబాయి, మద్రాసు రాజధానులతో సరాసరి సంబంధము కలుగును.

పల్లెటూరులకును విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరాచేయుటకును, మైసూరు సంస్థానమున వ్యవసాయముకొరకు బావులనుండి నీరును తోడుటకు విద్యుచ్ఛక్తి నుపయోగించుటకును మైసూరు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతో యోచించుచున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు:—ఈజ్టుకోట్టు జిల్లాల మహమ్మదీయ నియోజకవర్గము తరపున రాబోవు మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలలో పి. మొయియద్దీన్ ఖానుగారు అభ్యర్థులుగ నిలిచెదరు.

హిందూ మతములోని దురాచారములను రూపుమాపుడు

పంచములను దేవాలయములలోనికి రానివ్వకుండుటకు

శాస్త్రప్రమాణములు లేవు

మాలవ్యాగారు ఆస్పృశ్యతను తీవ్రముగా ఖండించుట

కేరళ హిందూమహాసభాతీర్థానములు

(శ్రీ ప్రెస్ లింక్)

కాలికత్, మే 4 :—గాలిదుమారముచే పడిపోయిన పండితి బదులుగా హిందూమహాసభకై నిన్న మరియొకపండితి నిర్మింపబడెను. సభాకార్యక్రమము 8-45 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. 3000 ప్రజలకు పైగా సభాభవనము నలంకరించిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు డాన్ పట్టితో నారాయణ మినన్ గారు ప్రతినిధి ప్రేక్షకులను మాలవ్యాగ పండితుని ఆహ్వానించినతరువాత హిందూ మహాసభాధ్యక్షుడు పండిత మాలవ్యాగారు పవన్య సింఘుని నిట్లనిరి :—

హిందూధర్మము పవిత్రతయే పరమాదర్శముగా గలది. మొగలు చక్రవర్తుల కాలమున నీ ఆర్యధర్మము ప్రక్షాళనయలరారుచుండెను. దానికి యావదవాటిల నున్నప్పుడు శ్రీ శ్రవణతి శివాజీ మహారాజును, రెవెనంతరము గురుగోవిందసింహును ధర్మప్రతిష్ఠాపనము గావించిరి. ఈ హిందూధర్మమునకు ప్రస్తుత సమయమున దుర్గత సంప్రాప్తమైనది.

దురాచారములను రూపుమాపుడు

కేరళమునందు అనేక దురాచారములున్నవి. ఈ దురాచారములను ప్రతిఘటించి రూపుమాపుటననే మన చుట్టూర్చి నొందగలము. నంబూద్రి బ్రాహ్మణులలోను, నాయరులలోను వివాహవిధి చాలవినయముగానున్నది. ఈ ఆధర్మములేని ఆచారములను రూపుమాపి కాలానుసరముగా మారినగాని అభివృద్ధి కలుగనేరదు.

అస్పృశ్యత

ఆస్పృశ్యత వెంటర్వరగా మనము ఆంతము నొందించిన సంత శ్రేయము. హిందూదేవాలయముల నన్నిటిలోనికి నిప్పు బాతులను రానియనలేను.

మాలవ్యాగపండితు డిల్లీ ముచ్చటించు చుండగా గాలిదుమారము వల్ల ము చచ్చెను. సభ ఆగిపోయెను. వరునాడు సభ జరిగెను. శ్రీయుత మాలవ్యాగపండితు డిల్లీ ముచ్చటించు చుండగా ప్రారంభించి యిట్లు చెప్పెను :—

ఆంతరంగిక జీవితములలో ఆస్పృశ్యతపాటించిన అధ్యంతము లేదు. కాని సమావేశములలో దీనిని పాటించుట కన్యరికిని అధికారములేదు. యధావసరమునను, ఇంట్లు తగులబడుచున్నప్పుడును, సడుచు బాటలవిడచును, నీళ్లుతోడుకొనుట యందును హిందూమతములందఱును సమానులేమని హిందూశాస్త్రములు స్పష్టముగా నిర్దేశించినవి. ఈసందర్భములయందు స్పృశ్యదోషముగాని తాకుడుదోషముగాని యుండరాదని శాస్త్రముల మతము.

దేవాలయ ప్రవేశము

నేను చాలాశ్రీయముగా నుంటిని. దాదాపు హిందూ శాస్త్రములనన్నిటిని పఠించితిని. ఈశాస్త్రములయం దెప్పుడు హిందువులలో నొక కొందరను దేవాలయములలోనికి రానివ్వరాదని ప్రమాణము లెప్పుడు నాకు కనబడలేదు. ఒకడు పరిశ్రమ ఇంకొకడు ఆపవీత్రుడు అని నిర్ణయించుటకు ఎవ్వరికై నను హక్కుగలవా? నాచిన్నతనములో పాతశాలనుండి వెచ్చి తడినడ్డతో ఒవలు తుడుచుకొనుచుంటిని. నాచిన్నతనములో నాకుండిన పవిత్రభావము లిప్పుడు లేవు. రాను, కృష్ణ, గోవింద, ఆను నామములను జపించిన మనము పవిత్రులనుగదము. ఇట్టివ్రా సీపవిత్రనామములను జపించు స్వధర్మచరయణులకు హిందువులను దేవాలయములలోనికి రానివ్వ కుండుటకు హిందువుల కేమి హక్కు గలదు? నిన్న ప్రపంచమును, మంచుకొనిపోవునట్లు పచ్చినగాలిదుమార మిప్పుడు సభలో ప్రతివాడును జపించిన మహాపరిశ్రమే? అదియే రామనామము. చుట్టయ్యవై నారాయణుని పవిత్రనామమును స్మరించియేగదా కలుషితమనను డగు అజామితుడు ముక్తి నొందెను. భగవంతుడు పవిత్రుడు. ఇట్టి భగవంతుడు ఆపవీత్రులను నిన్ను జాతుల స్పర్శమునగాని, చూడ్కినలనగాని ఆపవీత్రుడగునను చూడనాట? పాకర్వార్ధమై ఒకకులను నొకనారి మరియొకకులను నింకొకసారి దేవాలయములలోనికి రానియన చువును. నేను హిందువులలో నొకర్వారువారిని తప్పుబట్టుటలేదు.

నంబూద్రిలు, వేదేలు కేరళరాష్ట్రములోని సమస్తప్రజలు శాస్త్రవిరూధులను నీ ఆస్పృశ్యతను అంతమొందించవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

శరీరబలము

హిందూ యువకులు భీరత్వమునకు కేరువడినవారు పూత్రవిశ్రయ, భీరయ, ధర్మగౌరవాపరాధయ, ప్రజావర్సలయ, కీరమాతయ నను రూపిస్తే లక్ష్మీబాయి 1857 సంవత్సరమున జరిగిన విప్లవమున నాంధ్రయులతో మాడుసార్లు పోరాడి రణయ్యవై తనయనువులను భారబోసెను. ఆ మహాతల్లి పాదారవిందముల ననుసరించి కేరళరాష్ట్రములోని పోదగ, పోదరీ మణులందఱు నిస్సారభూతములైన వైశ్యవత్సములను పునరుద్ధరించి స్వరాజ్యపోరాటమున బాల్గానుటకు సంసిద్ధులై యుండవలెను.

శుద్ధి

ఈ యుద్ధము మితరమతస్థుల కార్యక్రమమును ప్రతిఘటించుటకు ప్రారంభింపబడినది గాదు. హిందువుల బలము తగ్గకుండ నుంచుటకే యీ యుద్ధమును ప్రారంభించెద్యును. ఇతర మతములవారు కుడియభ్యంతరముల జెప్పుట నాకు అర్థము కాదు. హిందువు లందఱును ఐకమత్యము గలిగి, త్యాగధర్మము ను బూని యుండవలెనని నేను పోదగ హిందువులను కోరుచున్నాను.

దేశీయ వ్యాయామప్రదర్శనములు

అధ్యక్షకోపన్యాస మైనతరువాత కేరళదేశీయ వ్యాయామ ప్రదర్శనము జరిగెను. కలారీ విభావముని ప్రసిద్ధిజెందిన నీ వ్యాయామపద్ధతి మాంజీగారిచే ప్రారంభింపబడెను. కే. యమ్. నాయరుగారి యజమానివీని జరిగిన ప్రదర్శనములో నాయరుగారి చిన్ని తనయుడు కొన్ని సామలునుమానెను. ఈదేశీయపద్ధతులను పోల్చిపొందుటకు మాధవన్ నాయర్, ఎమ్.ఎల్. సి. 500 రూపాయలను, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు 500 రూపాయలను విరాళమొసంగిరి. ఇంకా చాలమంది చాలా విరాళముల నిచ్చిరి.

తీర్థానములు

1. కృష్ణపండితగారి మరణమునకు సభవారు సంతాపమును తెలిబుచ్చి కుటుంబమునకు సానుధూతి తెలియపరచిరి. పండితగారియెడల గౌరవము చూపుటకు సభయంతయు లేచి నిలుచుండి ఏకగ్రీవముగా తీర్థానము నంగీకరించెను.
2. కేరళ దేశమునందలి హిందువులు సాంఘిక మతవిషయకాభివృద్ధికై హిందూమహాసభా శాఖనొకదానిని సాపింఛవలెనని తీర్మానింప బడెను. ఈవిషయమై నిబంధనములను చేయుటకు ఒక సంఘ మేర్పరుపబడెను. గోపాల మీనకాగారు సంఘసమావేశకర్తగా నిర్ణయింప బడెను.
3. ఆటరానితనమును, నిర్మూలము గావించవలెనని కేరళప్రజలను ప్రబోధించుచు, తిరువాన్ పూరు మహారాణి, కొచ్చిన్ మహారాజుగారలు యీ ప్రయత్నమున తోడ్పడవలెనని మహాసభవారు తీర్మానించిరి. తీర్థాన మేకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను.
4. భగవంతుని దర్శన లాలసులకు హిందువులందరను దేవాలయములలోనికి రానివ్వవలెననిగా హిందూదేవాలయాధికారులను నాల్గవ తీర్మానము కోరెను.
5. దేవాలయములలో బలికై పనుచుపూజించు విగన తీర్థానము కోరెను.
6. కేరళదేశీయ వ్యాయామపద్ధతులను పునరుద్ధరించవలెనని ఆరవ తీర్మానము కోరెను.
7. ఇతర మతముల నవలంబించిన హిందువులను మరల హిందూమతములోనికి చేర్చుకొనవచ్చునని అగ్రు తీర్మానము కోరెను.

ఆ తీర్మానము లామోదింపబడిన తరువాత సభను జయప్రదముగా జరిపినందులకు సభా నిర్వాహకులను మాలవ్యాగార్థినింపించిరి. మంకేరీ రామయ్యగారు పండితు నభినందించి ప్రవచనాలంకృతుని తేనెపిచ్చుట జయ జయ ధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

పండిత మాలవ్యాగారికి కాలికత్ పోదురు
సన్మానము
కాలికత్, మే 6 :—ఈ రోజు ఉదయము శ్రీయుత పండిత మదనమోహన మలవ్యాగారికి కాలికత్ పోదురు సన్మానము నిచ్చిరి. సభలో శ్రీయుత పురుషులు యిసుకరాలియట్లు చేరియుండిరి. పండితు డుపన్యసిం చుచు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించియు, భారతదేశమునకు డొబినియను ప్రతిపత్తి నొడగూర్చుటకై భారతీయులందఱును ఐకమత్యముతో పాటుబడవలసిన యావశ్యకతనుగూర్చియు ముచ్చటించెను. విదేశస్థుల బహిష్కారమునుగూర్చియు, గృహపరిశ్రమలయభివృద్ధినిగూర్చియు పండితుడు ముచ్చటించెను. మరియు ప్రస్తుతసమయమున నొకరు హెచ్చనియు, యింకొకరు అగ్గనియు నున్న భేదభావమువీడి యుండవలెనని విశ్వాసముగలిగి యుండవలెనని పండితుడు కోరెను. మధ్యాహ్నము పండితుడు నీలంబూర్, పాల్ ఘాట్, కొట్టాయపెరిమిదుగా తిరువాన్ పూరు వెళ్లును. (అ. ప్రెస్.)

జిల్లా పట్టణ కాంగ్రెస్ సంఘముల కర్తవ్యము

ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి
యుద్బోధము
నాగపటాం, మే 6 :—ప్రతికలలో పృథివి గావించుచు శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు :—
కాంగ్రెసు మహాసభవారును కాంగ్రెసువర్గియును కమిటీవారును మనకు నిర్ణయించిన తీర్మాన కార్యక్రమమును మన ముచరించవలెను. కొన్ని కొన్ని కాంగ్రెస్ సంఘములు చాలజేట కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చినవి. ఆంధ్రదేశము వెనుక పడిపోయిన దని మన మెప్పుకొనవలెను. ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము ప్రతిపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘముకొంచెము ప్రయత్నము జేసె నేని మనము యితరరాష్ట్రములను మించిపో గలము. (అ. ప్రెస్.)

మైసూరు సంస్థాన ప్రజల మహాసభ

కార్మికనాయకులకు 144 సెక్షను
హాడ్డికరుగారిపై నిషేధపుటు తీరుపు
బెంగుళూరు, మే 6 :—మైసూరు సంస్థానప్రజల మహాసభ నేడుదయము సమావేశమునందు మాడు తీర్మానములను గావించెను. (1) మహారాజాగారి యాధిపత్యమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వవిధాన మేర్పాటుజేయవలెననియు (2) ప్రజలకు పత్రికారచనయందు, ఉపన్యాసము లిచ్చుటయందు వేవతల అర్హతయందు స్వేచ్ఛయొసంగవలెననియు, న్యాయపరిపాలనా న్యాయవిచారణశాఖలు వేగచేయవలెననియు తీర్మానించిరి.
డా॥ హార్డికరుగారు (హుల్లి) యువజనసభ సందర్శనమున యిచటికి రాగా 144 సెక్షను ప్రకారము నోటీసు ఒకం గబడెను. డా॥ హార్డికరుగారు అనేకమంది జనులనుమావేశము నందు జాతీయతాక సంస్థాపన మొనర్చిరి. హొస్సూపుకృష్ణారావుగారు డా॥ హార్డికరుగారి సందేశమును జదివిరి.
కార్మికనాయకులు చాలమందికి మిస్రీమిల్కు ఆందోళన సందర్భమున 144, 188 సెక్షను ప్రకారము నోటీసులు ఒకం గబడెను. (అ. ప్రె.)

కేనడాలో భారతీయ ఏజంటు జనరలు అవసరము

ఆంధ్రాన్ మహర్షి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునకిచ్చిన
తంత్రివార్త
అలహాబాదు, మే 4 :—బ్రిటిష్ కొలంబియాలోని బిక్టోరియా నగరము నుండి సి. యస్. ఆంధ్రాన్ మహర్షి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడగు పండిత మోతీలాల్ గారికి యీ క్రింది తంత్రివార్త నిచ్చిరి :—మహాకవి రవీంద్రుడు వాంఛనతో దర్శించినందు వలన తద్దేశీయులు భారతీయుల యెడల సముఖులయిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో శాస్త్రీగారి నంటివారు కేనడాలో గూడ నొకరు మిక్కిలి యవసరము. సంపూర్ణములగు పౌరసత్వపు హక్కులు లభింపగల వనుటయు, మన యెడల కేనడా పౌరులు సానుభూతి గలిగియుండు రనుటయు నిశ్చయము. నేను తక్షణము బ్రిటిష్ గయానాను బడులుదేరి వెళ్లుచున్నాను. (శ్రీ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రపు ఎన్నికలు

20 మంది కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు పోటీ లేక ఎన్నుకోబడుట

కలకత్తా, మే 6:—నేటి దినము ఆంధ్రప్రదేశ్ నామినేషను కాకితములను పంపుటకు కడపటి దినముగ నిర్ణయింపబడియుండుటచే అన్ని పోటీల నామినేషనులు ముగిసినవి. ఈ దినము పోటీలను బడినవారు ప్రభుత్వపు అభ్యర్థులు లేకుండుటచే పోటీ లేక ఎన్నుకోబడిరి.

కాంగ్రెసు:—జె. యం. సేనుగుప్త, సుభాష్ చంద్రబోసు, డాక్టర్ ప్రమోదబెన్జి, డాక్టర్ కె. యస్. రాయ, కిరానులకర్ రాయ, మనోన్మనసాగరాయ, హేమచంద్రసాగర, డాక్టర్ బిదనుచంద్రరాయ, రాయ బహదరు బదలిదాసు గోనేకా, హృషీకేశమిత్ర, పుమరదేవేంద్రలాలు, మహేంద్రనాథమిత్ర, జోగేంద్రమిత్ర, సరళేశ్వరదత్త, మధువ్రహ్మణ్య, కమరజిబహుకర్ రాయ, పసన్సోద వలైకొటుగార్లు.

మహమ్మదీయులు:—నవాబుఖవాజ హబిబుల్లాగారు. ఆంగ్లేయులు:—లెఫ్టెనెంట్ మాగ్నెన్, ఆర్. టి. మాక్స్విల్, యస్. యస్. స్క్విర్లు, జె. ఇన్యూస్, థామస్, జె. వై. ఫిలిప్, ఆర్. బి. కర్రెంట్, జి. ఆర్. డెయ్య, ఇ. ఆర్. కోల్బ్రుక్, టి. లాంచ్. జి. యఫ్. రాస్ గార్లు.

ఇతర పక్షములవారు:—కామ్రా ప్రసాద ముకర్జీగారు (సర్ అఖిలహ్ ముకర్జీగారి కుమారుడు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు ప్రతినిధి) ఆనంద యింబాడ్డ, గార్లు.

సర్ అఖిలహ్ ముకర్జీగారికి పోటీగ యు. కె. అరిపుగారు హెచ్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యగారికి పోటీగ సమ్రత్ హక్ గారు అభ్యర్థులుగ నిలిచియున్నారు. (ఆ. ప్రెస్)

బొంబాయి కొట్లాటలు

శాంతించినవి

గవర్నరుగారు స్వయముగా సంగ్రహించుచున్నారు

బొంబాయి, మే 6:—బొంబాయి గవర్నరుగారు మిల్ల యజమానుల సంఘ ప్రతినిధులతోడను గిరిని కర్మాగారపు యూనియను ప్రతినిధుల తోడను సంగ్రహించిరి. చర్చింపబడిన ముఖ్యంశ మేమనగా వాడియా కంపెనీ మిల్లులలోనుండి తొలగింపబడిన 6 వేల మంది పనివాండ్లను తిరిగి పనిలో జేర్చుకొనుటను గూర్చియే.

సామాను కంపెనీ మిల్లులను నడిపించుటకై క్రొత్త పనివాండ్లను నియమించు విషయమై నిశ్చయపరచుచున్నారు ఇప్పుడు క్రొత్తగా సామాను మిల్లులు మాడ పనిచేయుచుండుటవల్ల మొత్తము 12 మిల్లులు ఆడుచున్నవి.

నగరములో 8 గ్రూపుల మనుష్యులపై అచ్చటచ్చట శౌర్య న్యాయులు జరిగియుండుట తప్ప నగరమంతయు ప్రశాంతముగానే యున్నది.

ఇంతవరకును మొత్తము 27 మంది మరణించిరి. సిక్కులు కృపాణములు ధరింపరాదు

బొంబాయి నగరములో శిష్కులు కొందరు ఇండ్లకాపరులుగాను దుకాణము కాపరులుగాను ఉన్నారు.

నగరములో జరుగుచున్న కొట్లాటలవల్ల నౌకరులందరును నిరాయుధులుగానుండవలెనని యుత్తరువు చేయబడియుండుటచేత సిక్కులు కృపాణములను ధరించరాదనియు ఇండ్లలో ఉంచుకొనకచ్చుననియు గవర్నరు మెంటువారు తుర్తరువుచేసిరి.

సోల్దరుపటాలములు పోలీసు సిబ్బందియును నగరములో గస్తీతిరిగి పహరా యిచ్చుచున్నవి. (ఆ. ప్రెస్)

మీరటుకేసు మార్చబడదు

దేరాదూనునుండి ముద్దాయిలను తిరిగి మీరటు తెచ్చెదరు

మీరటు, మే 6:—కుట్రకేసువిచారణ దేరాదూనునకు మార్చబడదని రూఢిగా తేలియవచ్చెను. మీరటులో కలరాగా నున్నందున ముద్దాయిలను స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికముగ దేరాదూనుకు మార్చిరి. కేసు మీరటుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి స్వాధీనమునందే యున్నది. తిరిగి రిమాండువిచారణ 18 వ తేదీన మీరటులోనే జరుగవలెను. మేజిస్ట్రేటుగారు దేరాదూనుపోయి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపజాలరు గావున ముద్దాయిలనే యిక్కడకు తెచ్చెదరు.

ముద్దాయిలను దేరాదూను మార్చినందున డిఫెన్సుసంఘమువారు బామిను దరఖాస్తులను గూడ 18 వ తేదీ రిమాండు విచారణన దేరాదూను జేరు నిశ్చయించిరి. లేదా ఆయరువాడు దాఖలు జేయుదురు. (ఆ. ప్రెస్)

ఆంధ్ర దేశమున

సంచారము

ఈ నెల 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు అనగా మొన్నటి ఉదయమున మహాత్ముడు ఆలమూరికి వచ్చినపుడు 6000 మంది సంచరవిడలవద్ద ప్రశాంతముగ కూర్చుని యుండిరి. పౌరుల పక్షమున రెండు వెంటి పల్లెరములలో నుంచి 2200 రూపాయలను సమర్పించిరి. ఆలమూరు కో-ఆపరేటివు యూనియనువారును కమిటీశ్రీమంతుల యువజన సమితివారును సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. మహాత్ముడు ఇట్టి సువస్థసించెను. స్త్రీలు నూలు వదులకవలెనని నోక్కి చెప్పెను. (విశేషి తంతివార్త)

వేలంగిలో 2000

5 వ తేదీ శనివారమునాడు రాత్రి మహాత్ముడు పెద్దాపురములో నిద్రించెను. 4 వ తేదీ ఉదయమున పెద్దాపురము నుండి మోటారుమీద వేలంగికి బయలుదేరెను. దారిలో చాల గ్రామములవారు వచ్చి వచ్చి మొత్తముల నొసగిరి. 4 వ తేదీ సాయంకాలము వేలంగిలో బహిరంగసభ జరిగినది. గ్రామవాసులు 2000 రూపాయల నొసగిరి.

రామచంద్రపురములో 2300

వేలంగినుండి బయలుదేరి మహాత్ముడు రామచంద్రపురమునకు వెళ్లెను. అచట 8000 మంది సమావేశమైరి. 2300 రూపాయలు సమర్పింపబడెను. తాలూకాబోర్డువారును మరెవరైనను సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. మహాత్ముడు ఆర్యశబ్దమునను ద్రాక్షారామమునకును గూడ వెళ్లెను.

గొల్లపాలెములో 900

కాకినాడతాలూకా గొల్లపాలెములో బహిరంగసభలో 400 రూపాయలు సమర్పింపబడెను. 4 వ తేదీరాత్రి గొల్లపాలెములో శ్రీయుత బిక్కిన వెంకటరత్నం (ఎం. ఎల్. పి) గారి గృహమున మహాత్ముడు విశ్రమించెను.

మొన్న 5 వ తేదీ ఉదయమున వెంకటరత్నము గారు 500 రూపాయలను సమర్పించిరి.

పిమ్మట మహాత్ముడు గొల్లపాలెమునుండి మండవేటి మీదుగా ఆలమూరుకు మోటారులో బయలుదేరెను. గొల్లపాలెమునుండి ఆలమూరుకు 15 మైళ్ల దూరమున్నది. మొన్న ఉదయము 8-30 గంటలకు అమలాపురము చేరవలసి యుండుటచే వ్యవధి లేనందున మహాత్ముడు మండవేటిలో నాగకుండనే వెళ్లెను. ప్రజలవలె వేలకొడిగా చేరి యుండిరి. వారు కొంత ధన మొసగిరి. గోదావరి నదిని దాటుట

ఆలమూరులో బహిరంగసభ జరిగినది. అచటనుండి అమలాపురమునకు 24 మైళ్లదూరమున్నను, ఆలమూరుకు మైలు దూరమునందున్న తాతపూడివద్ద మహాత్ముడు గోదావరి నదిని దాటవలసి యుండెనుగాన మోటారులో కాలవగట్టుచున్నను వెళ్లెను. అచట బల్లకట్టుమీద కాలవనదాటెను. అచట పాదుకలను ధరించియే 20 అడుగులు ఎత్తుగల కాలవగట్టు వెక్కిరిద్దిగూరము పాదచారియై వెళ్లవలసివచ్చెను. అచట 40 అడుగుల దిగువనున్న గోదావరి నదికి మరల దిగవలసివచ్చినది. మహాత్ముని రాకకొరకు మార్గమును చక్కబరిచియే యుంచిరి. శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు భక్తముగా మహాత్ముని గోదావరినదిలోని శేవుపడవవద్దకు గొనివచ్చిరి. ఆ పడవను ఆరటిచెట్లతోను మామిడాకులతోరణములతోను పతాకలతోను చక్కగా సుంకర్చించిరి. దానిలో పరుపులను పరచి యుంచిరి. ఇంకొకపడవనుగూడ నిటులే ఆలంకరించి సామానుల నన్నిటిని రెండవపడవలో వేసిరి. ఈ రెండవపడవలో సామానుల కావలినిమిత్రము రామమోహనుగారు నియమింపబడిరి. ప్రమాదమునకు కారణము

పడవలు బయలుదేరిన వెంటనే 20 మంది సామానుల పడవలో సమాంతరముగా దుమికిరి. అందువలన నది బోర్లబడెను. మహాత్ముని పడవ కొద్దిదూరమున ముందుగా పోవుచుండెను. అపడవలోనివారి ప్రమాదములను చూచిరి. పడవ బోర్లబడినపుడు రామమోహనుగారు గోదావరిలోపడి మునిగిరిగాని లోతు తక్కువగానుండుటచే నతనిని కాపాడిరి. అతడు వెంటనే లేచి అచట చేరినవారినందరిని శ్రోషివేసెను. పడవలో నీరు నిండినది. సామానులు చాలవరకు చిడినవి. పడవ కళాసులచే నీళ్లు తోడిందిరి. కొందరు పడవలోనుండిదిగమని పట్టుపట్టిరి. వారిని ఆపలిగట్టున ఇసుకరేవులో దింపిరి. అచట నదివెడల్పు అరగ్గూరంగు మాత్రమే యుండెను. పిమ్మట పడవలో మాడు మైళ్లదూరము నదిలో వెళ్లవలసి వచ్చినది.

పలివెలలో 116

మహాత్ముడు నదిని దాటి మోటారులో బయలుదేరి పలివెలలో మాత్రమే ఆగెనుగాని మరెచట

గూడ నిలువలేదు. దారిలో ముక్కామల, పుల్లెటికుర్రు, పెనపూడి, అంబాజీపేట, గంగలపల్లె గ్రామములలో కొద్దిమొత్తము లిత్తుబడెను. మోటారుకారును ఆపివేయుటకు పుల్లెటికుర్రులో కొందరు రోడ్డు కడ్డముగా పంపకొనిరి గాని ప్రాధుభూయిన దని చెప్పి వారిని బ్రతిమాలగా వారు లేచిపోయిరి.

అమలాపురములో విశ్రాంతి

మొన్న 5 వ తేదీ ఉదయము 9 1/2 గంటలకు మహాత్ముడు అమలాపురములో రెడ్డుకాసు చేరెను. మొన్న సాయంకాలము శ్రీయుత నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారును వారి కుటుంబమువారును బహుళో మహాత్ముని సందర్శించి 1000 రూపాయలు సమర్పించిరి. పిమ్మట స్త్రీలసభలో మహాత్ముడు ప్రసంగించెను. అట 450 రూపాయలు సమర్పింపబడెను. 1000 మంది స్త్రీలు సభకు వచ్చిరిగాని సభ చాల ప్రశాంతముగా జరిగినది.

పిమ్మట అమలాపురము బోర్డు మోహనుల క్రిడారంగమున బహిరంగ సభజరిగినది. 3000 రూపాయలు సమర్పింపబడెను. మహాత్ముడు ప్రసంగించిన పిమ్మట శ్రీఆల్లూరి శ్రీరామరాజుగారి పటమును సన్మానపత్రములను వేలమువేసిరి.

5 వ తేదీ సాయంకాలము 6 1/2 గంటలకు మహాత్ముడు మోటారులో బోడసకుర్రు వెళ్లెను. రాజోలునుండి శ్రీయుతులు బి. పి. రామస్వామి పి. రామమూర్తి గార్లు బోడసకుర్రువచ్చి మహాత్ముడును స్వాగత మొసగిరి. అట గోదావరి 1 1/2 మైళ్లు వెడల్పుగా నున్నది. నీరు విస్తారముగా నున్నది. అచట పడవమీద నదినిదాటి 5 వ తేదీరాత్రి 7 గంట 10 నిల్ల వారు పాశ్చాత్యులతో చేరిరి. 5 వ తేదీ పాశ్చాత్యులతో చేరినది మొదలు మహాత్ముడు మానవ్రతమును ప్రారంభించెను. వీన్న 6 వ తేదీ రాత్రి 7 1/2 గంటవరకును మానవ్రతముండును. రాజోలు వెళ్లు దారిలో కొందరు ధన మొసగిరి. మానవ్రతము ముగిసినపిమ్మట రాజోలులో మహాత్ముడు ధనమును స్వీకరించును. నేడు 7 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు రాజోలునుండి మోటారులో బయలుదేరి గన్నవరముమీదుగా రాజమహేంద్రవరము వెళ్లును. అటనుండి ధనశేర్వరము వెళ్లును. (ప్రెస్)

న్యాయస్థాన వార్తలు

'డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్' తిరిగి

సాగించుటకు

అభిషలు లిక్విడేటరు దరఖాస్తు

మదరాసు, మే:—డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికకు ఇది వరకు మేనేజింగు డైరెక్టరును, ప్రస్తుతము అభిషిషలు లిక్విడేటరును అగు ఇబ్రహీం నేటుగా రీదినమున హయికోర్టులో న్యాయమూర్తి బిల్లిగారియెదుట, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ ను తిరిగి చూడు నెలల కాలము ప్రచురించుటకు, ఉండుటగాను, రు 6000 ల వేచ్చిం చుటకును కోర్టువారి యనుమతిని కోరుచు దరఖాస్తు పెట్టిరి. డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికను విక్రయించుటకు వార్తాపత్రికలందు ప్రకటనల గావించుటకు అనుమతినిగూడ సడరు దరఖాస్తులో గోరి యుండిరి.

వి. రాజగోపాలాచారిగారు లిక్విడేటరు తరపున వాదించుచు, ఆచిరకాలములోనే ఎన్నికలు వచ్చుచుండుటచే, పత్రిక నడచుచున్నయెడల, పలకుటచే గలవారైన కొనదలప వచ్చుననియు ఆపు డెక్లూరేషన్ ధర రావచ్చుననియు చెలిపెను.

న్యాయమూర్తి దరఖాస్తులం దితరకోర్టుల నన్నిటిని అనుమతించిరి. కాని, తిరిగి పత్రికను ప్రకటించి సాగించు విషయమున, ఋణదాతలను సంప్రతించవలసియున్నదనియు, అందుకుగాను 15 రోజులలోగా, ఋణదాతల సమావేశమును జరపి, వారిచే నెన్నుకొనబడిన అధ్యక్షునిద్వారా, వారి యభిప్రాయమును గమనింపవలసినదనియు, ఈ సమావేశమునకు వార్తాపత్రికలో ప్రకటింపవలసినదని యుత్తరువుచేసిరి. వారి యభిప్రాయము చెలిపిన రోజువారే పిటిషను రీవిషయమును తిరిగి కోర్టువారియెదుటకు దేవలెను.

చంద్రా నర్సరీతోటల్లు-వేలం జంగ్ మన్

మామిడిపండ్లు, ఇంగ్లీషు కూరగాయలు మార్కెటుధర ప్రకారము పంపబడును. మామిడిచెట్లు, ఇతర ఫలవృక్షములు, క్రొల్వన్ మొదలగునవిన్ని, ఇంగ్లీషుకూరకాయల పూలవిత్తనములు, స్వదేశీకూరకాయల విత్తనములు క్రొత్తవిగా ఉన్నవి, క్యాటలాగు పంపుదుము.

విదేశ వార్తలు

సర్జాన్ నైమిక్

ప్రత్యేక కన్వేన్యేటివులు నిలువరాదు

బాల్వినుగారి హెచ్చరిక

(రూటరు)

లండన్, మే 7:—కన్వేన్యేటివులు ఎవరూ 'స్పెక్' వ్యాపీ ఎన్నికలలో సర్జాన్ నైమిక్ గారికి ప్రత్యేక నిలువరాదని బాల్వినుగారు అభ్యుక్తపవని సంగీకరించినపుడు జేసిన ప్రతి పనే నిలబెట్టవలెననుచున్నారు. అనగా ఎవరూ సర్జాన్ నైమిక్ నుగారికి పోటీగా నిలువరాదనుచున్నారు. ఆయనకు ద్వైతంపబడిన పనులను నిర్వహించుటకు అడ్డులేకుండచేయుటకు ఎవరూ పోటీ స్వల్పరాదనుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయమును బాల్వినుగారు సానికసంఘమునకు తెలుపుచున్నారు.

వర్తకసంఘమువారి మదింపులు

(రూటరు)

లండన్, మే 7:—వర్తకము నెమ్మదిగా యభివృద్ధిగాంచుచున్నది. 1928 కంటె ఎగుమతులు ఎక్కువగా యున్నవి.

భారత శాసనసభలు

(రూటరు)

లండన్, మే 7:—భిల్లి శాసనసభ రాష్ట్రీయశాసనసభ లను రద్దుజేయక కొంతకాలము విస్తరింపజేయుదురాయని యదుగ పార్లమెంటు రద్దగుటకుముందు ఏమియు ఆవిషయమై జెప్పబాలనని వింటర్ట్ ప్రభువు నుడిచెను.

ఆయుధ విస్తరణసభ

జపాను ప్రతినిధి

రూటరు

లండన్, మే 7:—జపాను ఆయుధవిస్తరణసభలో నాకా దళములను గూర్చి చర్చించుచుండ అమెరికావారి నూచనలను ఇష్టమున్నవారు సాహకారముగ చర్చించుటకు సభ నాపుజేయవలెననియు అట్లు జేసినచో జపాను ప్రభుత్వమువారుగూడ జాగ్రత్తగా ఆలోచించెదరనియు జపాను ప్రతినిధి తెలిపెను. కుమంజరి, బెన్ గారంగీకరించిరి. వచ్చేసభవరకు ఈవిషయము ఘోషజేయుటకు ఆయుధ విస్తరణసంఘము వారంగీకరించిరి.

ఇరాకు నైన్యము

ప్రధానామాత్యుని ఖండినము

(రూటరు)

లండన్, మే 7:—బ్రిటిషు యధికారుల సహకారముతోను, సహాయముతోను నిర్మింపబడిన ఇరాకు నైన్యము బాగులేదని ప్రధానామాత్యుడు ఖండించెను. రాజ్య సంరక్షణమునకు కనికరాని నైన్యములను నిర్మించి ప్రయోజనము లేదని ప్రధానామాత్యుడు ఖండించెను. నరంబరులో నైన్యమును సురలక్ష్మితగ ఏర్పరచు విధానమును ప్రవేశ జెప్పెదమనిరి. పారిశ్రామికాభివృద్ధి విధానములనుగూడ ఏర్పాటు జేతుమనిరి.

ఫ్రెంచి మునిసిపలు ఎన్నికలు

“కుక్కలను ఉసిగొల్పుట”

(బీము సర్వీసు)

పారిస్, మే 6:—పారిస్ మునిసిపలు ఎన్నికలలో కమ్యూనిస్టులు రెండుకుక్కలను సోషలిస్టు అభ్యర్థులపై ఉసిగొల్పిరి. వారిద్దరినీ కుక్కలు గట్టిగా కరచినవి. వా రొప్పుతికి గొంపొబడిరి.

ఆంధ్రదేశ వర్ణాశ్రమ ధర్మ మహాజనసభ

ఈ వైశాఖ శు॥ ౨, ౩ తిథులు. (మే 11, 12) శని ఆదివారములందు

బ్ర॥ ప్ర॥ లక్ష్మీనరసింహంపంతులు హైకోర్టువకీలు (విశాఖపట్నం) గారి ఆధిపత్యమున బెజవాడలో జరుగును

శ్రుతి, స్మృతి, శిష్టాచారములకు లోబడినట్టి చాతుర్వర్ణ్యములవారు సభకు విచ్చేసి తగుప్రోత్సాహము నొనర్చవలయును. 2 రోజులు ముందుగా ఆహ్వానసంఘమువారికి తమరాకను తెలిపిన ప్రతినిధులకు ఉచితముగా వసతివగైరా లేర్పరుపబడును.

బొంబాయి అల్లరులు

వింటర్ట్ నగారు

(వై రెస్)

రంగ్లీ, మే 6:—ఏప్రిలు 26 తేదీని బొంబాయిలో మిల్లులు సమ్మెగట్టినవి. ఏప్రిలు మొదటితేదీని పనివాండ్రును సమ్మెదారులు కొట్టిరి. సమ్మెదారులు చాలమంది హిందువులు. సమ్మెలో జేరనివారు మహమ్మదీయులు. సాంఘికసంఘర్షణ క్రింద పరిణమించెను. 2, 3 తేదీలలో బొంబాయి మధ్యభాగమునకు అల్లరులు ప్రాకెను. 3వ తేదీని వార్షికుపహాలమును 200 మందిని తుపాకులతో రప్పించిరి. పోలీసువారిని ఎక్కువగా వేసిరి. సాయుధపాణులను పోలీసువారిని తోడుగనిచ్చిరి. రాత్రి 8 గంటలైనపిమ్మది ఎవరూ పొయిలో నిష్పవేయరాదనియు ఆయుధునరకంజె ఎక్కువమంది కలసి రాగూడదనియు ఉత్తరువును జనివారము అమలాజరిపిరని వింటర్ట్ ప్రభు వనెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు పరిశీలన లిపుడు నెమ్మదిపడిన వనుచున్నారు. ఇపుడు చుట్టునున్న నైన్యము చాలునట. ఇంతవరకు 8 గురు చనిపోయిరి. 108 గురు తుతగాత్రులైరి.

“డయ్యరు నేనాని జీవితము”

[బీము సర్వీసు]

లండన్, మే 6:—“డయ్యరు నేనాని జీవితము” అనుగ్రంథమును నిషేధింపవలెనని భారతీయు లెవరును గోరలేదని కామున్న సభలో వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రశ్నార్థము నిచ్చెను.

కయనీరుపత్రికా గ్రంథమును ఇండియాలో ప్రచారము చేయింపరాదని ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వ్రాయలేదా యనగా, పయనీరు పత్రిక అతివాదపత్రిక యగుటచే అట్లు వ్రాయుటలో నాకాశ్చర్యంబు చెడియులేదు.

అరెస్టుకాబడిన భారతకార్మికులను వదలినగాని వీరు నిరభ్యంతరముగ తమ ఇష్టముచొప్పున వ్యవహారము నేర్పాటు జేసికొనువరకు తమ జాతీయులు తమ యాందోళనము మానరని ఇండియా కార్యాలయము, ఇండియా ప్రభుత్వము, రాజప్రతినిధి గురైరుంగుదురు గాక!

సర్జాన్ నైమిక్ గారి ఎన్నిక యుపన్యాసమును మార్క్సింగుపోషు పత్రిక ఖండించుచు కన్వేన్యేటివులు అతనికి పోటీగనిలుచుటకు సందియపడ నక్కరలేదనుచున్నది. అతనిప్రవర్తనయే దీనికి కారణమనుచున్నది. (బీము సర్వీసు)

సర్జాన్ నైమిక్ గారు బోగ్నూరులో రాజుగారిని సంవర్ధించెదరు.

ప్రసియా ప్రభుత్వమువారు కమ్యూనిస్టు నైనిక సంస్థను ఎత్తివేయవలెనని యుత్తరువు జేసిరి.

స్పెయినులో ఏకవ్యక్తిపాలనము మార్పులేకుండ జరుగునని డిశవరాగా రనిరి.

జెర్మనులో మే దినోత్సవమునాడు ఎక్కువైనపత్రికా ప్రతినిధిని కాల్చివంపిరి. ఇంకొక ఇద్దరు ప్రతినిధులను కొరడాతోకొట్టిరి.

మస్కోలోని లంచి యను నాటకమును ఆడకుండ చేంబర్లను ప్రభువు ఆజ్ఞాపించెను.

స్విట్జర్లండులో మరణితును ప్రవేశపెట్టరు.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ మే నెల 7-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము అత్యధిక గత 24 గంటలలో	మొత్తము అత్యల్ప గత 24 గంటలలో	వర్షము గత 24 గంటలలో	మొత్తము వర్షము వర్షము 1-వ వర్షము 1-వ	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మరియు
గోపాల్ పూర్	87	80	...	0	1.1
విశాఖపట్టణం	98	85	...	0	0.9
కాకినాడ	100	85	...	0.4	0.4
మచిలీపట్టణము	96	85	...	0	0.7
కర్నూలు	107	79	+	0.4	0.4
బళ్లారి	102	75	0.8	3.1	+ 2.0
అనంతపురం	0.8	0.9	+ 0.1
కడప	106	85	...	0.3	0.2
నెల్లూరు	108	85	...	0.7	+ 0.2
మద్రాసు	93	82	...	1.3	+ 0.7
కడపూరు	95	82	...	4.0	+ 3.3
చెల్లూరు	108	75	0.4	2.0	+ 0.3
నెలము	99	76	0.4	7.0	+ 4.3
కోయంబత్తూరు	93	75	...	5.9	+ 3.9
తిరుచనాపల్లి	108	81	...	3.7	+ 1.4
నాగపట్టణము	97	83	...	2.5	+ 1.8
మధుర	98	80	...	5.3	+ 2.5
పాంబున్	90	83	...	5.5	+ 3.7
పాలంకోట	4.3	+ 1.3
తిరువేండ్రము	84	78	0.3	11.8	+ 5.9
కొచ్చిన్	89	78	0.1	7.7	+ 1.6
కాలికట్టు	93	77	0.1	7.7	+ 3.1
మంగుళూరు	91	81	0.1	8.3	+ 3.6
బెంగళూరు	92	69	0.2	7.1	+ 5.0
మేర్ కార	81	67	+	6.8	+ 3.4
కొడైకనాల్	71	55	...	19.9	+ 14.3
మాసూర్	75	57	0.1	12.0	...

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో తప్ప ఇతరచోట్ల ముల్లు విస్తారముగానున్నది. గోపాలపురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల రాత్రివేడిమి 4 మొదలు 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—అనంతపురంలో 0. 8" బళ్లారిలో 0. 3" వర్షించెను. కర్నూలులో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నది. కర్నూలులో ఎండ 107 డిగ్రీలు గానెను. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగనున్నది.

కర్నాటకము:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కడపలూరులో పగటివేడిమి 85 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరులో నిన్నుభూయాము 108" డిగ్రీలు ఎండగానెను. పగటి రాత్రివేడిమి నెల్లూరులో ఎక్కువ.

వి. ఏ. నారాయణయ్యరు,

సహాయవాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

గజ్జికైలము

ఈ కైలమును నాలుగు గ్రామములు కాకినాడ గజ్జికైలము, తిరుపతి, తిరుమలగిరి, తిరుమల, తక్కువ చనితెయ్యను. అప్పుడు అప్పుడు పోయి, అప్పుడు పోయి, అప్పుడు పోయి.

ఆంధ్రనయనము

గజినీ నగరమింకను బాచ్చా సామాగారి వశమందే యున్నది

పెసానరు, మే 4 లేదీ:—కాబూలు ముట్టడించుటకై అమానుల్లాగారి సర్వ సేవాధిపతి యగు నాదిరుఖానుగారు కొన్ని పటాలములను లోగారు కొండలోయగుండా నడిపించు కొని వెళ్లిరి గార్దేజునుండి ఆట్టిమారు కొండ కనుమగుండా ఖోగారు లోయకు వెళ్లిరి. ఇటువంటి పటాలమునే ఇంకొకటి నాదిరుఖానుగారి సోదరుడగు షా మహమ్మదుగారు మీ రాజ కావి కనుమగుండా లోగారు లోయకు నడిపించిరి.

బాచ్చా సామాగారి నైస్యమునడిపించుకొని వచ్చుచున్న మహమ్మదు ఆగా గారి పటాలముతో నాదిరుఖానుగారి నైస్యముతలపడెను. మొట్టమొదట నాదిరుఖానుగారే గెలుపొంద గల్గిరి. ఈ యుద్ధము కాబూలునకు 25 లేక 30 మైళ్ల దూరములో జరిగెను. కాని, యింతలో ఘిల్జాయి తెగవారియొక్క కొన్ని పటాలములు బాచ్చాసామాగారి పక్షమున పోరాడుటకై మహమ్మదు ఆగాగారిని చేరుకొనెను. ఘిల్జాయిలు అమానుల్లాగారియొడ అభిమానమువహించినట్లుగా నటించి తుదకు బాచ్చాసామాగారి పక్షమున పోరాడుటకై యుద్ధరంగమున సన్నద్ధులైరి. ఈ క్రొత్తపటాలములను చూచినమీదట నాదిరుఖానుగారు లోగారులోయనువిడిచి వెనుకకుమరల పలసినవారైరి. ఈ ఘిల్జాయిలు కుషిగ్రామమును తగులబెట్టి విశేషజననష్టమును కలుగజేసిరి.

నాదిరుఖానుగారి సోదరుడగు షామహమ్మదుగారుగూడ వెనుకకు మరలి మీరాజకాయవెళ్లి అచ్చట నాదిరుఖానుగారిని కలిసికొనిరి.

నాదిరుఖానుగారి పటాలములలో చాలవరకు బాజీ తెగ వారే కలరు.

ఇందువల్ల లోగారులోయగుండావెళ్లి కాబూలు ముట్టడించవలెననెడి ప్రయత్నమును నాదిరుఖానుగారు విరమించిరి. ఇందులకు కారణమేమనగా ఘిల్జాయి తెగవారు చేసినపాపమే.

గజినీ నగరమింకను బాచ్చాసామాగారి వశమందే యున్నదనియు గజినీ నగరము చుట్టుప్రదేశముంతటను యుద్ధము తీవ్రముగా జరుగుచున్నదనియు ఊహింపదగి యున్నది.

ఈలోగారు లోయలో బాచ్చాసామాగారి పటాలములకు విజయము నిశ్చయముగా కలిగినట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

గజినీ నగరము ఎవరి వశములో నున్నదియును నిశ్చయమైన వార్తలు గజినీ నగరమునుండి కాబూలునకుగాని, గజినీ నగరమునుండి కాంధహరమునకు గాని వచ్చుట లేదు. కారణమేమనగా బాచ్చాసామాగారిని మోసముచేయుచున్న వార్తాకు తెగవారు కాబూలు గజినీ నగరముల మధ్యనుండుట వల్లను, అమానుల్లాగారిని మోసము చేయుచున్న ఘిల్జాయిలు గజినీ కాంధహరముల మధ్యనుండుటవల్లను సరియైనవార్తలు కాబూలు నకుగాని కాంధహరమునకుగాని తెలియవచ్చుట లేదు.

బాచ్చాసామాగారి విజయవార్తలు

బాచ్చాసామాగారి ప్రతినిధియును వర్తక వ్యాపారవ్యవహారముల ఏజంటును అయిన యిమామద్దీనుగారికి పెసానరుకు యాక్రింది తంజివార్త వచ్చినది:—

గజినీ నగరమునకు దూరములో బాచ్చాసామాగారి పటాలములకును అమానుల్లాగారి పటాలములకును తీవ్రయుద్ధములు జరిగినవి. అమానుల్లాగారిపటాలములకు అపజయము గలిగినందున ముక్కూరునకు మరలి వెళ్లినవి. మందుగుండు సామాను, మోటారులు పెట్రోలియం తుపాకులు ఫిరంగులు వగైరా బాచ్చాసామాగారి పటాలములకు వశమైనవి. అమానుల్లాగారి పటాలములు ముక్కూరునకు వెనుకకు తిరిమివేయబడుటవల్ల ముక్కూరునకును గల ప్రదేశమంతయు బాచ్చాసామాగారివశమై యున్నది.

షివ్వారి నాయకుడును ఆఫ్ఘను లెఫ్టనెనారడను, అమానుల్లాగారికి శత్రువును అగు మహమ్మదు ఆలంగారు సంహరింపబడినవారైరి అబద్ధము. ఆయన గార్దేజునుండి యిటీవలవచ్చిరి. కాబూలులో క్షేమముగానే యున్నారు.

నాదిరుఖానుగారు ఘిల్జాయిలవల్ల పరాజితులైరి. వారిపై కారేజుదర్హిషువద్ద నున్నారు. వారిసోదరులగు షామ

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్.

THE QUILON BANK Ltd.,

(స్థాపితము 1919 సం॥)

ప్రధానకార్యాలయము క్విలన్ బ్రాంచీలు. కాయంకులం, తిరువనంతపురం, కొచ్చి, మద్రాసు.

ఈ దిగువ రేట్లు చోవ్వన డిపాజిట్లు గైకొనబడును.

ఫిక్స్డ్	6 నెలలు	నూటికి	సం॥నకు	రు 5
12	"	"	"	6½
24	"	"	"	6½
36	"	"	"	7%

వడ్డీ ఆరునెలల కొకతూరి యివ్వబడును

నేవిగ్న్ బ్యాంకు దినవారి బాలన్సుమీద నూటికి రు 5 చొ॥ వడ్డీ యివ్వబడును. రు 5 లేక దానికి కొన్నింతలు అయివుండవలెను

కరెంట్లు, డిమాండ్ డిపాజిట్లు—సం॥ నూటికి రు. 3.

C. P. MATTHEN, Managing Director.

మహమ్మదుగారుగూడ వారినికలిసికొని అచ్చటనే యున్నారు.

అమానుల్లాగారి ప్రధానవ్యాయమా ర్థియగు ఖాజీ అబ్దులరహమాను అమానుల్లాగారియొడల అభిమానియై యుండుటవల్ల బాచ్చాసామాగారిచే సంహరింపబడెను.

కొహిదమున తెగలోనుండియు, కొహిస్తీను తెగవారిలో నుండియు 12 వేల మంది సిపాయిలు యుద్ధమునకు సిద్ధముగా రావలయునని బాచ్చాసామాగారు క్రొత్తప్రకటన గావించిరి. నాదిరుఖానుగారి పటాలములు దాదిరువద్ద బాచ్చాసామాగారి పటాలములచే నోడింపబడి చారఖనద్దకు వెనుకకు మరలెను.

గజినీయుద్ధము

గజినీయుద్ధము ఎవరి యుద్ధమునుగూర్చి వార్తలు యీరితిగా వచ్చినవి. అమానుల్లాగారి పక్షమున వార్తలకు తెగవారు సోదరిరి. పుర్దీలుఖానుగారి నాయకత్వమున వార్తాకులు బాచ్చాసామాగారి సేనలను ఓడించిరి. కాని బాచ్చాసామాగారి సేనాని ఓడిపోయిన కొటలను రెంటిని తిరిగి ఆక్రమించుకొనెను. ఈయుద్ధము గజినీనగరమునకు పశ్చిమోత్తరముగా జరిగెను గాని ముక్కూరువైపున జరుగలేదు. ఇప్పుడు గజినీనగరము బాచ్చాసామాగారి వశమై యున్నది.

మహమ్మదు షానుగారి పటాలములు కొన్ని బాచ్చాసామాగారిసేనలను భాజారువద్ద నోడించెను.

ఇటీవల నాదిరుఖానుగారిని వారి సోదరులను సంవన చేసి యొకవిందునకువచ్చినతోడనే వారిని బండిలుగా చేసినటువంటి సర్దారులలో ప్రముఖుడుగా పనిచేసినట్టి మహమ్మదుగద్దీరుగారిని బాచ్చాసామాగారు మెచ్చుకొని తమయొక్క సర్వ నైస్యసహాయ నైస్యాధిపతి పదవినిసంగి గౌరవించిరి. నాదిరుఖానుగారి పటాలములను గార్దేజువద్ద డికోనుటకై ఆగడ్డిఖుగారిని నియమించి బాచ్చాసామాగారు పంపిరి. (అ. ప్రె.)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE

Nai Sarak, Delhi

సుప్రసిద్ధ

ఉన్నాద వైద్యాలయము

స్థాపితము 1753 సం॥రము

మతిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట యందు మంచివేర్పు గలదు. సుమారు 150 సం॥రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. వేలకొలది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి యున్నారు. వలయువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

అంగర పాపాచార్యులు అందు

బ్రదర్లు, వెనికేసు,

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

జలుమూరు-గంజాంజిల్లా

అద్భుత వృత్తము

ఇరవై అడుగుల సాడవును ఆరు అడుగులవట్టు కొలతయు గల తాళవృక్షమును వ్రేళ్లతో నూడదీయుట.

ప్రాఫెసర్ చిచ్చుల దురగయ్యనాయుడుగారి అద్భుత కృత్యములు

ప్రపంచమందలి మల్లవీరులలో నెల్ల నద్వితీయుడని యొప్పుకొనక దప్పదు.

ప్రాఫెసర్ దురగయ్య నాయుడుగారు గంజాం మండ

లాంతర్లతమగు పర్లాకిమిడి తాలూకాయందలి గులుమూరు వాస్తవ్యులు. నాదిమకాలమునుండియు పొరుషమునకును, పీరిత్యమునకును పేరువడసి, యీ దినములలో సహితము, తక్కులమందుజేరిన ప్రతివ్యక్తియొక్కయు రక్త నాళములలోను వీరరక్తమునకే తావుగల తెలగాకులస్థులు. బాల్యమునుండియు శ్రీ నాయుడుగారికి మల్లవిద్యయందు అభిరుచి మెండు. స్వయంకృషి నలన వారు దానిని అభివృద్ధికి తెచ్చి నేటికి మనవాతీతముగు కార్యము చేయగలిగిరి. పురాణములలో రాక్షసులును, గొప్ప గొప్ప వీరులును చెట్టునూడపెరికి యుద్ధ మొనరించిరనెడి వ్రాతలు సత్యమారములు గావనెడివారై నేటికి దెల్లమైనది

సుమారు రెండుమాసములనుండియు ఎవరో యొక వ్యక్తి తాళవృక్షములను పెకలించుచున్నాడనెడి గాలివార్తలు యీ ప్రాంతములను దట్టుముగా నల్లకొనసాగెను గాని యిది కలలోని వార్తలవలె యెప్పటికప్పుడు ద్రవరూపమును జెందుచుండెను. ఇంతలో శ్రీ నాయుడుగారు మా గ్రామ పరిసరములోనన్న గొట్టిపల్లి అనే గ్రామమున కేగుడెంచిరి. ప్రసంగ విశాత్తున వారితో నొకరివార్త జెప్పగా ఆవ్యక్తి తామేయని శ్రీ నాయుడుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఈవార్త క్రమక్రమముగా నా గ్రామములోను, చుట్టు పట్టుచుండుగల గ్రామములలోను వ్యాపించగా ప్రజల్లెగు నుంపుగుంపులుగా శ్రీ నాయుడుగారిని జూడవచ్చిరి తత్ఫలితర గ్రామమును బాలసీమ వాస్తవ్యులు నొక తాళవృక్షమును పెకలించవలసినదని వారిని ప్రార్థించిరి. నాయుడుగారు వారిప్రార్థననంగీకరించి, ఆగ్రామమునకేగిరి. అంత వారు జూడ తాళవృక్షమునకును తన నడుమునకు బలమును రజ్జువుతో తామ నలుదిశలను తిరిగి చెట్టునులాగుటకు అవకాశముండనటుల గట్టికొని సుమారు రెండుగంటలకాలము చెట్టును నాలుగు ప్రక్కలునుండి లాగినప్పటికి నావృక్షము గుభాలున నేలగాలెను. వెంటనే జయజయధ్వనములు మిన్ను ముట్టెను. వేలకొలది జనులు శ్రీ నాయుడుగారికి ధన్యవాద మర్పించిరి. బాలసీమ గ్రామముల వారి నూరేగించి సుమారు నూరురూపాయల విలువగల సువర్ణ పతకమును బహుమానముగా నొసంగిరి. ఇట్టి వారికి తన ప్రార్థనమును, శ్రీచుంకులయొక్క ఆదరణమును లభించినచో భారతదేశముయొక్క కీర్తి ఖండంతరములందు వ్యాపింప జేయగలరు.

డ. అనంతరామ్నాథరావు.

యిమ్మడి చలమయ్య, తెనాలి.

బహిష్కార ఉద్యమాభివృద్ధి

బీహారు రాష్ట్రములో తీవ్ర ప్రచారము

నిమ్న జాతుల వారిలో అద్భుత ప్రబోధము

విదేశీ వస్తు బహిష్కార సంఘముయొక్క ప్రచారణ బహువిధముగా ప్రకటించుచున్నది:

బహిష్కార ఉద్యమాభివృద్ధిగూర్చి అనేక వివరములుగల బహువిధముగా రాష్ట్రములందు మాకు చేరుచున్నవి. బీహారు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిచే పంపబడిన రిపోర్టుల యాధిపత్య పాఠము పఠించుచున్నాము.

చంపరాన్ జిల్లాలో

రూ 2000 విలువగల ఖద్దరు మార్చి నెలలో విక్రయింపబడినది. తొమ్మిది అమ్మకపుడి పోలు ప్రస్తుతము స్థాపించబడియున్నది. మరి అయిదు డిపోలు రూపాయి చేయబడుచున్నవి. ఇప్పటి ప్రజలచే, కోరబడుచున్నంత ఖద్దరు సప్లయిచ్చేయుట కష్టముగానున్నది. రామనగరములో రెండు గొప్ప సభలు కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున జరుపబడినవి. ఒకసభకు 6000 కంటే ఎక్కువమంది ప్రజలు హాజరయిరి. బీహారు రాష్ట్రముందలి నిమ్న జాతుల వారిలో అద్భుతముగ ప్రబోధము గానించుచున్నది. వీరు రాట్నమును పూర్తిగా మరచిపోలేదు. ఎట్టికష్టము లేకుండ రాట్నమును మరలచేపట్టుచున్నారు. విదేశీ వస్తువులను విడిచిపెట్టి, తమంతటా మే ఖద్దరు వస్త్రము తయారుచేసి ధరించుచున్నారు. తమలోతామే అనేక సభలను జరుపుచు రాట్న సంరక్షణను తమసంఘమువారికి బోధించుచున్నారు. విదేశీ వస్తువహనములనుగూడ జరుపుచున్నారు. ఈసంఘమువారిలో నొకముఖ్యుడు యింటింటి తిరిగి క్షి మణుగు బరువుగల విదేశీ వస్తువులను ప్రోగుజేసి మాండ్రు అనుగ్రామములో పోలీసు స్టేషనున కెదురుగా నొక బహిరంగసభ జరిపి యావస్త్రముల వస్తువు గాల్పించెను. పోలీసు సబ్ డివిజన్ డివిజన్ అడిగిన ప్రశ్నలకు ధైర్యముతో సమాధానము చెప్పెను. సదరు సభకును వస్త్రదహనమునకును తానే బాధ్యుడనని జవాబుచెప్పెను. ఈ సంఘము నాకు తా మెంతటిబోయినను తివ్రజాతీయ ఖద్దరుజండాను వెంటబట్టుకొని ప్రచారము గావించుచున్నాడు.

దర్భంగా జిల్లాలో మధుబాని, సాక్రా, చెత్వాసు మున్నగు స్థలములలో ఖద్దరు ఉత్పత్తియగుచున్నది. కీ॥ శే॥ మగన్ లాలు గాంధీగారి పేర నొక ఆశ్రమము నూతనముగా తెరువబడినది. శ్రీచుతి మిరాబాయి (మిస్ స్టేడ్) గారు యీ ప్రాంతములో ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్నారు. ఇప్పటగూడ బహిష్కార ప్రచారము, విదేశీ వస్తువహన సభలు జరుగుచున్నవి.

శరన్ జిల్లాలోగూడ ప్రచారము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. చాప్రాలో నొక బహిరంగసభ జరుపబడి విదేశీ వస్త్రదహనము గావించబడినది. రాష్ట్రీయసంఘముచే ముద్రింపబడిన కరణ బిల్లాయం దంతటను పంచిపెట్టబడినది.

ముజఫరపూరు

కాంగ్రెసు సంఘముచే బహిరంగసభలు, విదేశీ వస్తు దహనము జరుపబడినది. కాంగ్రెసుసంఘములను బలపరుచుట, సభ్యులను చేర్చుట, మున్నగుపనులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. విదేశీ వస్తువులు యిచ్చట వర్తకులచే దిగుమతికాబడుట నిలుపుచేయబడుటకు తీవ్ర ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

పాట్నాలో నెలకు రూ 8000 కంటే ఎక్కువ విలువగల ఖద్దరు విక్రయింపబడుచున్నది. బీహారు చర్మసంఘము, బీహారు విద్యా పీఠ విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, హిందూ స్థానికేవాద శ్రమ, యువజనసమితి, మున్నగువారందరూ బహిష్కార ప్రచారము తీవ్రముగా సలుపుచున్నారు. విదేశీ వస్త్ర దిగుమతి నిలుపుగావించు పనులుగూడ ప్రయత్నము జరుగుచున్నది.

మాంఘిరు జిల్లాలో గోగ్రి, ఖర్గపూరు, లక్ష్మీ నెరాయి, ఖగారి యాలలో సున్న ఆశ్రమములు జాతీయ విద్యాలయములు, తీవ్ర ప్రచారము సలుపుచున్నవి. రాజేంద్ర ప్రసాదు ప్రజాపీఠ బాబులిద్దరు రెండు గొప్పసభలు జరిగిరి. విదేశీ వస్త్రదహనము గావించబడినది.

పురులియా, హజారిబాగు, పూర్నియాలలో ప్రచారము జరుగుచున్నది. విదేశీ వస్త్రములను దిగుమతిచేయు ముఖ్యస్థలముగు ధగల్పూరులో నొకసభ జరుపబడి

విదేశీ వస్తువును పూర్తిగా బహిష్కరింపబడుటకు తీర్మానింపబడినది.

గయ జిల్లాలో బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు పార్టీ సమేతముగా పర్యటనము గావించిరి. పంపిత వినోదానందజాగారు పర్యటనము గావించుచు మేజిక్ లాంతరు ప్రదర్శనములతో బహిష్కార ప్రచారము గావించిరి.

నోటీసు

నాభర్త కాకినాడ మార్కెటావు పేట కాపురస్తులు వల్లారి శ్రీ పద్మనాభరాజుగారు యావదాస్తులనుగురించి పిలువ్రాసి 26 జనవరి 1929 సం॥ లేదీని కాలముజేసినారు. ఆయనకు వక దత్తతకుమారుడున్ను అయిదుగురు ఔరసపుత్రులున్ను కలరు. సదరు ఔరసపుత్రులలో అనంతకృష్ణరావుమాత్రము మేజరు అయియున్నాడు. అనంతకృష్ణరావు ఆస్తులను (Mis-Manage) చేయుచు దుర్వినియోగపరచుచున్నాడు. ఇదివరలో కొన్ని రుణములు చేసినట్లు తెలియపెట్టినది, అట్టి రుణములు మైనర్ లాభం ని॥ గాని కుటుంబోపయోగం ని॥ గాని వినియోగపడియుండలేదు. సదరు రుణములు మైనర్ లను బాధించలేవు. ఇకముందు యెన్నైనా రుణములు ఇచ్చేయెడల అతని స్వంతజవాబుదారీసేగాని యివ్వకూడదని యిందుమూలముగా తెలియపరచడమైనది.

కాకినాడ,
22-4-29.

వల్లారి శేషమ్మ,
మైనర్ లుమాత్రం తల్లి.

ఒక స్త్రీ ముగ్గురుపిల్లలను కనుట

ముగ్గురు ఆడపిల్లలు పుట్టిరిగాని యిద్దరు చనిపోయిరి

తిరువాన్కూరులో కడలూరు ప్రాంతమున వాండిపాలెముకు చేరుకున్న అలచేరి అనుగ్రామమున 25 ఏండ్ల వయసుగల యొక ఆడద్రవిడ స్త్రీ గర్భవతిగానుండెను. 9 నెలలు నిండినవి. ఇది మూడవచూలు. ఏప్రిల్ నెల కడపటివారమునందు 6-7 రోజులు ఆమె కష్టపడెను. తిరుప్పావులూరులోనున్న డాక్టరు ఎస్. రంగనాథంగారిని పిలువగా ఆయన పరీక్షించి ఆమెకుడుపులో ముగ్గురు పిల్లలున్నారని నిర్ధారణజేసెను. డాక్టరు పి. ఎస్. రామచంద్రమూరి సహాయముతో డాక్టరు రంగనాథంగారు యీనెల 1 వ లేదీరాత్రి 10 గంటలకు ముగ్గురు బిడ్డలను నిరపాయముగ నెలికితీసెను. మొదటపుట్టిన బిడ్డయు ఆఖరునపుట్టిన బిడ్డయును రెండుగంటలసేపు జీవించి చనిపోయిరి. మధ్యపుట్టిన బిడ్డమాత్రము జీవించియున్నది. డాక్టరు ఆశిశువును జాగ్రత్తగా చూచుచున్నారు. ముగ్గురును ఆడపిల్లలే పుట్టిరి. చనిపోయిన బిడ్డల శరీరములు కల్లి పోకుండ ద్రావకములో ముంచియుంచిరి. చాలమందిచ్చి చూచిపోవుచున్నారు. అని ఒకవిలేజిరి యీనెల 2 వ లేదీని కడలూరునుండి వ్రాసెను.

మాత్ర కోత వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మెడల 12 కాంట్లన్న ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని పండుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును.

ప్రాప్త్యైక్య కావలసినవారు ఈ దిగువ విధానమునకు వ్రాయవలెను.

To be had of all Chemists **C. T. HARI 145 Broadway Madras.**

ఎరాస్మిక్ సబ్బులోనున్న సాగనేమనగా ప్రతిదినమును దానిని వాడుచున్నచో చర్మమునకు శాశ్వతముగు మేలు కలుగును. అతిలందమై దీని గుచ్ఛమునకు పూర్ణాపువ్వు సౌకుమార్యమును పరిమళమునుగూడ కలవు.

PEERLESS ERASMIC
The Dainty SOAP

ERASMIC PERFUMERS - LONDON

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సాకార్యములు తేనెదన దయ్యి మైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామకల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ షిప్ వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సాకార్యములు తేనెవారు మా ఏజంట్లుగా వ్రాసి పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కలహాక	24-0-0
" ఆరేమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మాడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసములకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక "	1-4-0	పాఠసంచికలు సంచిక 1-8	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రకళలు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కలహాక	6-0-0
ఆరేమాసపత్రిక చందా "	8-9-0	"	8-0-0
సచిత్రపత్రిక "	0-12-0	"	0-10-0

1929 వ సం॥ జూలై నెల నుండి (1929 సం॥ మొదలు 1927 సం॥ వరకు) క్యాబిన్ లైసెన్సు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటకు (రెండు భాగములు) ధర రూ. 6-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము. మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామకల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, మైదరాబాదు, డక్కన్.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథము యందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల ముగిసిక గలదు 9-5-0
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-5-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్నచిట్టతకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. 0-5-0
- 5 పీఠనిధి: ఇది యొక యుత్సాహవృత్తిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే శివభావాయందు రచియింపబడి పదపది యనేకభావల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు 0-5-0
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరనముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- 7 భక్తచందము (పంచనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ తథర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. 0-10-0
- 8 కీమదు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేదేశ్వరు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ నను గారి వ్రాసిన అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పోణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. డి. యె. (అనర్పు) 0-0-0
- 9 జీర్ణోజ్జ్వలనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్రయు నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, పుకాకాకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామకల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, మైదరాబాదు, డక్కన్.

AMRUTANJANI

Please Assess 10 only.

AMRUTANJANI DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా వధముల జాబితా

	రూ॥
1. దీర్ఘసాయనము మాత్రం అదీర్ఘమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8	1-6
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-10
5. మూలకంకకు తైలము డబ్బి 1-8	0-10
6. తామర తైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రం, వాంతిభేదులకు	0-0
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-2
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-8	0-4
12. పగుళ్లకు తైలము, శీతపగుళ్లకు	0-6
13. శీలకు మందు సీసా 1-8	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు	2-0
15. కుంభకు తైలము, డబ్బి 1-8	0-0
16. దంతచూర్ణము, పండ్లతోముటుకు	0-0
17. సుఖభోగిమాత్రం	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఉడుటుకు	0-8
20. హుసీని తైలము, వెండ్రుకలు వెయరుటుకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
22. గ్రహణిమాత్రం డబ్బి 1-8	0-8
23. జాలాబి మాత్రం, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమారిమాత్రం, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. పెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8	0-8
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
29. శిశోదేవన మాత్రం, తలనొప్పిలకు	0-12
30. శీతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	0-0
32. కుంకుమపువ్వు తు 1-8	3-0
33. కచ్చుకర్పూరం తు 1-8	3-0
34. కస్తూరి	3-6
35. జాన్ను తు 1-8	3-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

సుధబాల (రిజిష్టరు)

మద్రాసు, పరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమృతములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రు 1-0-0. 185. డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశమున నానందము

2-5-29 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగు యిండియాలో
ప్రకటింపబడిన మహాత్ముని వ్యాసము

2-5-29 వరకు ఆంధ్రదేశమున లభించిన మొత్తము

111653-9-7½

19-4-1929 శుక్రవారం

కామరూపులు	1582-7-0
భూమిపూడి	1116-7-0
కేపల్లె	8008-9-9
నల్లూరివారి పాలెం	500-0-0
నూరేపల్లి	1116-0-0
బీళ్ళపేట	10-9-0
నెల్లూరు	116-0-0
కట్టప్రోలు	818-1-5
భవగాల	116-0-0
గోవాడ	1858-0-0
పేపల్లె	116-0-0
బోహపాడు	196-0-0
మోపల్లె	902-6-4
నల్లూరు	116-0-0
గూడెం	116-0-0

20-4-1929 శనివారం

అనంతవరం	1187-8-0
తూములూరు	116-0-0
క్రాప	116-8-0
ఈశ్వర	116-0-0
జంపని	776-9-0
పెద్రూడి	1116-0-0
నెల్లూరు	44-2-4
పెదరావూరు	432-0-0
నేమూరు	116-0-0
తురుమెళ్ల	732-0-0
అమృతలూరు	999-0-0
నెల్లూరు	60-0-0
పాంచాలవరం	100-0-0
గావావారిపాలెం	116-0-0
తెనాలి	2384-6-11
(దీనిలో లాలాజీనిధికి 117)	
ఈశ్వరి	1116-0-0
చేబ్రోలు	644-2-0

21-4-1929 ఆదివారం

మునగపాడు, గుండలపాడు	62-8-0
నుదురుపాడు	126-0-0
నర్సారావుపేట	1000-0-0
కార్లగుంట	116-0-0
చిల్లర	12-3-0
కెంబలింతిల	1197-4-10½
చేబ్రోలు	6-8-6
ముప్పల	1771-10-9
గుంటూరుజిల్లాలో వసూలైన నగల దామాషావెల	2000-0-0
	6292-8-1½

22-4-1929 సోమవారం మానవ్రతం

23-4-1929 మంగళవారం

గుంటూరు (లాలాజీనిధికి 25)	100-0-0
	100-0-0
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా	
వసంతవాడ	608-10-8
పెదపాడు	1417-9-0
పునకుట్ల	100-0-0

కలపర్రు	134-12-0
నట్లూరు	532-0-0
వీలూరు	5232-7-10
చాటపర్రు	1116-0-0
	9141-7-6

24-4-1929 బుధవారం

శనివార పేట	154-1-6
విజయరాయి	317-0-0
నడుపల్లి	119-0-0
గర్మాజీగూడెం	1124-4-6
24-4-29 వ తేదీ మధ్యాహ్నమువరకు వసూలైన నగల దామాషావెల	2000-0-0
	3714-6-0

2-5-29 ఎంగుయిండియా ప్రకారము
1929 ఏప్రిల్ 19 మొదలు 24 వరకు 6 రోజుల లోను

గుంటూరు మండలమున పశ్చిమ గోదావరి	27753-4-10½
	12855-13-6
	40609-2-4½

25-4-29 ఎంగుయిండియా ప్రకారము
12-4-29 మొదలు 18-4-29 వరకు 7 రోజులలోను

తూర్పు కృష్ణాలో గుంటూరులో	28860-1-3
	18863-6-8
పశ్చిమ కృష్ణాలో దరిమిలూరు	1370-14-7
నగల దామాషావెల	750-0-0
	49844-6-5

18-4-29 ఎంగు యిండియా ప్రకారము
7-4-29 మొదలు 12-4-29 వరకు

6 రోజులలోను పశ్చిమ కృష్ణాలో లోనగల వెల	21570-2-5
	600-0-0
గాక మిగతా	20970-2-5
	111423-11-2½

ఎంగు యిండియాలో వివరములు మొత్తము
111653-9-7½

* * * *

జిల్లాలవారి వసూలు

పశ్చిమ కృష్ణా	
18-4-29 ఎంగుయిండియా ప్రకారం	20970-2-5
25-4-29 ...	2120-14-6
వివరములు లేని మొత్తము	229-14-5
	23320-15-4

తూర్పు కృష్ణా
25-4-29 ఎంగుయిండియా ప్రకారం

గుంటూరు	
25-4-29 ఎంగుయిండియాలో	18863-6-8
2-5-29 ...	27753-4-10½
	46616-11-6½

పశ్చిమ గోదావరి
2-5-29 ఎంగు యిండియా ప్రకారం

	12855-13-6
2-5-29 ఎంగుయిండియా ప్రకారము	
2-5-29 వరకు వసూలయిన మొత్తము	111653-9-7½

18-4-29 ఎంగు యిండియా ప్రకారము
నయిబాం హైదరాబాదులో

	10337-13-3
మొత్తము.	121991-6-10½

ఆర్థికసాయనశాల

ముక్త్యుల (కృష్ణా)

ప్రశస్త మైనవి. కాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేదోపధములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసినను మాకే వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంటు-

కే. వి. శేషయ్య

3/15 నల్ల తంబిపేడి, తిరునల్వేటి, మద్రాసు

కందుకూరు తాలూకాబోర్డువారు మహాత్మునకు

స్వాగతమొసంగ తీర్మానించుట

కందుకూరు, మే 5:-లోక పావనదగు గాంధీ మహాత్ముడు యింటికి యీనెల 11 తేదీని విచ్చేయునపుడు, వారికి స్వాగత మొసంగవలె నను తీర్మానమును తాలూకాబోర్డువారు యేకగ్రీవముగా నామోదించిరి.

మహాత్ముని సన్మానించుటకు తగు ప్రయత్నములు గ్రహమున చురుకుగా సాగుచున్నవి. పల్లె లన్నిటియందును మిగుల సుతానామతో వహుల్లు జరుగుచున్నవి. బహిరంగసభయిల దు. సన్మానపత్రములును, ఖడ్గరునిధికి రు 1116 లును సమర్పించబడును. అన్ని విషయముల యందును వెనుకబడియున్న రాష్ట్రాంతవాసులకు మహాత్ముని దర్శనభాగ్యమును మహాదవకాశమును కల్పించిన శ్రీ బిత్తిన పెరుమాళ్లు వాయుడుగారు పండ్లు.

(ఒక విలేఖరి)

* * * *
కొవ్వలి తిలక్ గ్రంథాలయ యువనమితి శ్రీ శ్రీ మహాత్ముని గాంధీపుణ్యదంపతుల చరణసరిజములకు భక్తి-పాదజామ సహస్రములావర్చి సమర్పించుకొన్న సామ్రాజ్యదంపతులారా!!

తమవనిత్ర పానపంకజస్పర్శచే మాగ్రం పునీతమొనర్చి మమ్ముకృతార్థుల నొనర్చినందుకు ఈ న్యవాదము లొనర్చుచున్నాము.

తమపుణ్యచరితము సకలభారతయిన కావ్యమై బోటి యువజనుల కత్యంత నేర్పమై యలరాచుచు భారతకళావ్య విలాసముం జేపూర్చుచున్న పనుటయం దామృతయు. శయోక్తిగానరాదు.

మే మొఘను నీయల్పపహారమును దయతో నంగీరించి భన్యుల నొనరింప వేడుచున్నాము.

కేవలభారత దేశము సేకాక సకలభూతభాగ్రి సుద్ధరింప నవతరించిన మిగిలిన ములనన్నిటిని సకలము లొనర్చి పండ్లును మికాయుగోగ్య శ్రేష్ఠ్యముల ప్రసాదించుగాక.

ఉమామహేశ్వరిలందఱు మీ కివే మా నమస్కారములు.

తిలక్ గ్రంథాలయ యువనమితి, కొవ్వలి

* * * *

గాంధీమహాత్ముడు-గుడివాడ సేవాశ్రమము

గుడివాడ సేవాశ్రమము ధర్మకర్తలగు శ్రీయుక్త డాక్టరు నందూరి శివరావు పంతులుగారును, గుడివాడ కామరూపుల డ్రావు పంతులుగారును శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఆనకాశ్రమంలో పండ్లవంట వచ్చినవిన్నట్లు అచ్చటజరిగిన సంభాషణనుగూర్చి శ్రీయుక్త నందూరి శివరావు పంతులుగారిని యడుగగా వారి విధముగా దర్శించి:- శ్రీ గాంధీ మహానీయునికిని, గుడివాడ రామచంద్రరావు పంతులుగారికిని యిదివరలో పీఠాభిషేకం జరిగిన సంభాషణఫలితముగ, కాంగ్రెసు వారిచే నొసగబడిన ద్రవ్యమునుండి, ప్రభుత్వపంబంధము గల పండ్లకు వెల 4½ పట్టబడినదియు, తదితర పండ్లకు వెల 3½ పట్టబడినదియు ఆరాతీయటగాను లేఖను ఆడిటరుకు నొసంగబడుచున్నది.

ని శ్రీ రామచంద్రరావు పంతులుగారు గాంధీమహాత్ముని విన్నవించిరి. విన్నట్లు నిన్ను జాత్యుదరణయొద్దమున దేశీయముల గల యిదావనభావమును, ప్రభుత్వపంబంధము ఈ యుద్దమమును విజయవంతముగ కొనసా

ల పెక్కు-యెబ్బించుటను గూర్చి శ్రీయుక్త పంతులుగారు గాంధీమహాత్మునికి నివేదింప

సరే యావిషయమున ప్రభుత్వపంబంధమును గుదురుచు ఖండితముగా నాదించుచు శ్రీరామచంద్రరావువారిచే మూత్రము కేవల నిమ్మ జాత్యుద్ధయమును భూములయందును యింజక్షను పరిస్థిత జలాశయమునలె (An Oasis in the desert) కుదుర్చును Panchama work in Andhra Desa) ఒక రు 3-0-0.

తిననయు నెలవిచ్చిరి.

తరువాత రామచంద్రరావుగారు గుడివాడలో

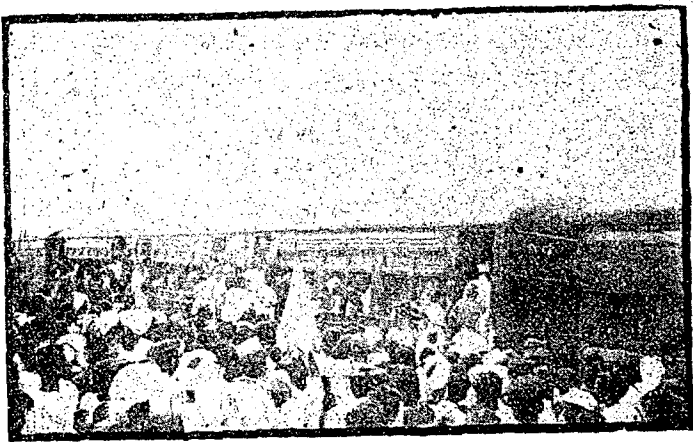
విచ్చారించి శ్రీగాంధీమహాత్మునికి నొసగబడిన వివరములను యొక్క అంగత్యమునాడతని, శ్రీగాంధీమహాత్మునికి నొసగబడు, ధనుబంధకు యితరస్వాసముతో యాదినతిప్రత్యక్షమున దేశీయములతో పలుపహారముల ఆనకాశ్రమముననియు అవిషయమున విన్నట్లు తామెటుల యభిప్రాయపడినను మొదటి

వివరప్రత్యక్షములతో నుదహరింపబడిన విషయములను తమ వ్యయముగ తెలుసుకొనుట తమవాంఛయనీయు చెప్పగా ఆంతట శ్రీగాంధీమహాత్ముడు ఆనకాశ్రమ అలులగానించెదనిజెల్ప

చు ఆంధ్రదేశకర్తలను కాశమున శ్రీరామచంద్రరావుగారు తన్ను యెన్నికర్యామములు కలుసుకొనిసంభాషించినను తనకు సంతృప్తదమనియు, నెలవిచ్చిరి.

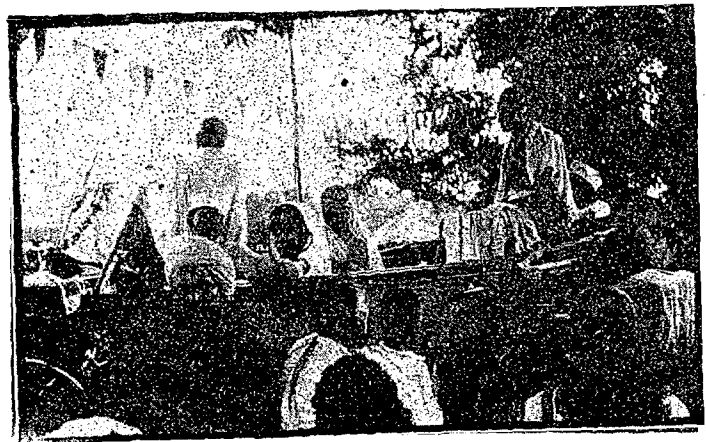
(స్వకీయవిలేఖరి)

కొవ్వారు రైల్వే స్టేషను (ప. గోదావరి జిల్లా)

ఏప్రిల్ 28 వ తేదీని ఉదయం మొయిలులో విశాఖపట్నం వెళ్ళుటకుగాను వహత్మాజీ 8 వ రంగతి కైలుపెట్టెను ఎక్కువమంది. 8 వ రంగతిబండి అంతా జనమతో క్రిక్కిరిసిపోయివేందన అందే వహత్మాజీ ప్రయాణమీద ఎక్కడనుండెను. వహత్మాజీకి ముందుగా ఇమాంసాహేబుగా రెక్కరి. వీరిరువురివలనముండుగలవు. ప్రజలంతా వహత్మలవారికి వీడ్కోలొసంగుటకు స్టేషనులోనుండిరి. (శ. సు.)

మహాత్ముడు కొవ్వారులో ఉపన్యసించుట

మహాత్ములవారు కొవ్వారులో బహిరంగ సభలో మోటారునందే హార్పుని ఉపన్యసించుచుండుట—మహాత్ములవారికి అంగరక్షకులుగా శ్రీ వెంకట్రాజుగా రుండిరి. వారు కూడపాగాను చుట్టుకొని మోటారు ప్రక్కను హార్పులిరి. మహాత్ములవారు చెప్పుదానిని శ్రీ దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు ప్రజల వైపునకు తిరిగి ఆంగ్రమున చెప్పుచుండిరి. (శ. సు.)

దొమ్మేరు (ప. గోదావరి జిల్లా)

మహాత్ములవారిని దొమ్మేరుగ్రామమునకు శ్రీ మల్ల పూడి తిమ్మరాజుగారు సన్మానించగా మహాత్ములవారు వెళ్లి తిమ్మరాజుగారింటివద్ద ఆగినపుడు తీయబడిన ఛాయాపటము. (శ. సు.)

గానపాఠశాల

ంగి నెలవులందు గానము నేర్పుట కేర్పరుపబడిన గానపాఠశాల శనివారమునాడు టి. ఆర్. కొత్తిగారి అధ్యక్షతన ప్రారంభింపబడెను. ముద్దులక్ష్మీరెడ్డిగారు మున్నగువా రుపన్యసించిరి. గానపాఠశాల ప్రస్థిపాలు పాల్గొనగా భారతీయదుస్తులతో నున్నారు. (పి. ఎన్. ఎ.)

శ్రీయుత కొడారపు లక్ష్మీనరసయ్యగారి కాలెండరు

చక్కన్ మోహరాజుగారు ఉన్నానుగంజిలో నర్తకులను శ్రీయుత కొడారపు లక్ష్మీనరసయ్యగారు పంపిన కాలెండరు లగుకొంటిమి. ఇందు 1929 ఏప్రిల్ నెల మొదలు 1930 మార్చి నెలవరకును తేదీలుకలవు. అనగా కుక్క సంవత్సర చైత్రమాస ప్రతిపత్తిది మొదలు ఫాల్గుణమాస అమావాస్యంతమువరకును తిథివారములు మున్నగునవి దీనియందుకలవు. తెలిగ్రాములు కొడారపు, తెలిఫోను 813.

సవరణ

ది 4-5-1929 వ తేదీ యాంధ్ర దైనిక పత్రికయందు ఉపాధ్యాయ పండిత పరిషత్తు ప్రకటనములో కార్యదర్శి విద్వాన్ వారణాసి సూర్యనారాయణశాస్త్రి యనుటకు మాటుగావాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రి యని పొరపాటున బడినది. అదిపైయట్లు చదువుకొన బ్రార్థించుచున్నాము. విద్వాన్ వారణాసి సూర్యనారాయణశాస్త్రి, పరిపక్వ-ర్యదర్శి.

గాంధీమహాత్మునికి ఆంధ్రదేశ సన్మానము

కృష్ణజిల్లా పోరంకి గ్రామమున గాంధీ మహాత్ముల వారి సన్మానసభలో దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు రుపన్యసించుట. (ఫోటో—వి. గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరి)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

12-5-29 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 8 గంటలకు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమునకు ఫిర్యావారిగా నెన్నుకొనబడిన నూతన సభ్యుల సాధారణసభ గుంటూరు స్వరాజ్య కార్యాలయములో జరుగును. గాన తమందరు దయచేయ బ్రార్థితులు.

అంశములు

1. గుంటూరు జిల్లాసంఘమునకు పట్టణఫిర్యాసంఘముల నుండి ఎన్నుకొనబడిన స్థానములలో నూతన సభ్యుల నిర్ణయించుట.
 2. జిల్లాసంఘమునకు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకొనుట.
 3. రాష్ట్రీయసభకు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనుట.
 4. మద్రాసు డిల్లీసాంప్రదాయశాసనసభలకు అభ్యర్థులను నిఘోర్చుచేయుట.
 5. విదేశవిస్త్రు మద్యపానబహిష్కారములకు ఉపసంఘముల నేర్పర్చుట.
 - జిల్లా నిర్మాణకార్యక్రమమునకు కావలసిన ధనమువిషయములో విచించుట.
 7. ప్రచారముల నియమించుట.
 8. ఇతరవిషయములు.
- నెంటునే పట్టణము లేక ఫిర్యాలో సభలను యేర్పాటు చేసి నూతన సభ్యుల నెన్నుకొని లిప్తును పంప బ్రార్థితులు. మద్ది వేంకటరంగయ్య, కార్యదర్శి.